

در این شماره می خوانیم :

فهرست	صفحه
سر مقاله	۲
اخبار انجمن	۳
مصاحبه	۴
مقاله:	
● ارائه سیستمهای کنترل پیشنهادی برای فیلترهای اکتیو به منظور بهبود عملکرد سیستمهای قدرت	۵-۹
● کاربرد نانو تکنولوژی در حل مشکلات شهر نشینی	۱۰-۱۲
● بکار گیری الگوریتم ژنتیک در طراحی هماهنگ PSS و SVC	۱۳-۱۶
اخبار علمی	۱۷-۱۹
چکیده پایان نامه ها	۲۰-۲۱
سخنان گوهر بار	۲۱
قواعدی از زندگی	۲۲
فرم های عضویت حقیقی و حقوقی	۲۳-۲۴

صاحب امتیاز:

انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان

مدیر مسئول:

دکتر محمد جواد امیدی

سر دبیر:

مهندس معصومه لاجوردی

هیات تحریریه:

مهندس سید فاضل زمانی - مهندس عبدالخالق مجیری
مهندس مجتبی مرتضوی - مهندس معصومه لاجوردی

طراحی و اجرا:

شرکت مهندسی توانمند - برق اصفهان - واحد چاپ و انتشارات
تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۷۷۰۸۱ همراه: ۰۹۱۳ ۱۱۱ ۵۲۱۹

شمارگان:

۲۰۰۰ نسخه

خوانندگان محترم می توانند با ارائه آثار و مطالب خود در زمینه های علمی، خبری و آموزشی برق و الکترونیک ما را در راستای ارتقاء کمی و کیفی نشریه یاری نمایند.

شرکتها، مؤسسات، تولیدکنندگان و ... می توانند با ارائه گزارشی از فعالیتهای و خدمات خود به دبیرخانه انجمن یا سازمان آگهی ها، مجموعه خود را به انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان و اعضای حقوقی و حقیقی این انجمن به بهترین نحو معرفی نمایند.

نشانی دفتر دبیرخانه:

اصفهان - چهار باغ بالا - شرکت برق منطقه ای اصفهان
دبیرخانه انجمن مهندسين برق و الكترونيك اصفهان
تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۷۹۷۲۹

توجه:

● هیات تحریریه در اصلاح و تلخیص مقالات آزاد است.

● مقالات ارسالی برگشت داده نخواهد شد.

● مسئولیت مطالب به عهده نویسندگان آن است.

● استفاده از مطالب نشریه با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

● ذکر منابع و مأخذ موثق الزامی است.

● مطالب، ترجمه و کپی صرف نباشد، تحلیل و بررسی علمی را نیز در بر گیرد.

در غیر این صورت، لفظ ترجمه، تلخیص و مانند آن قید گردد.

اربعین حسینی، یاد و خاطره حماسه سازان کربلا

در رقم اربعین ویژگی خاصی وجود دارد که در سایر ارقام این خصوصیت وجود ندارد، از جمله غالب انبیاء در سن چهل سالگی به مقام رسالت رسیده اند. وقتی حضرت موسی(ع) تقاضای ملاقات خصوصی با خدا کرد. ذات اقدس الله مدت مناجات را چهل شب قرار داد. گفته اند در نماز شب چهل مؤمن را دعا کنید. همسایه ها تا چهل خانه را گرمی بدارید. کسی که چهل حدیث را حفظ و بدان عمل کند، خداوند چشمه های حکمت را از دلش بر زبانش جاری می گرداند و ....

پیرامون فلسفه زیارت اربعین آمده است: و بذل مهجته فیک لیستنقذ عبادک عن الجهاله و حیره الظلاله: حسین(ع) خون قلبش را به آستان الهی هدیه داد تا بندگان را از ظلمت جهل و نادانی و حیرت گمراهی رهایی بخشد و شیعه همیشه و در تمامی روزهای سوگواری حضرت سیدالشهداء(ع) و از آن جمله روز اربعین آن حضرت، در زیارت و اقامه ماتم و عزاداری کوتاهی نکرده و از اینجاست که امام حسن عسکری(ع) زیارت اربعین را از علایم ایمان شمرده است. آری، تنها زیارت اربعین سیدالشهداء(ع) است که مؤمن خالص را از دیگران تمیز می دهد و دوستان اهل بیت(ع) را از غیر آنان جدا می سازد. بنابراین مؤمن واقعی کسی است که نگذارد آثار نهضت امام حسین(ع) فراموش شود و در قدردانی و شرکت در هدف آن حضرت کوتاهی نرزد. پیروان و دوستان امام حسین(ع) امیدوارند تا از این طریق مشمول این حدیث نبوی شوند که جابر بن عبدالله انصاری، از صحابه رسول خدا(ص) و نخستین زائر قبر حضرت ابی عبدالله در اولین اربعین سیدالشهداء(ع) روایت کرده است؛ «کسی که قومی را دوست دارد با آنها محشور می شود و کسی که عمل قومی را دوست دارد با ایشان شریک می باشد.» فداکاری های امام حسین(ع) دین را احیا نمود، به طوری که نقش ایشان در زنده نگهداشتن دین اسلام کاملاً ویژه و منحصر بفرد است. بنابراین حماسه ها و فداکاری های آن امام بزرگوار را باید زنده نگاه داشت، چون زنده نگهداشتن دین اسلام است و گرامیداشت روز عاشورا و اربعین، درحقیقت تلاشی است در جهت زنده نگهداشتن دین اسلام و مبارزه با دشمنان دین و معنویت. مصائب امام حسین(ع) برای هیچ امام و پیامبری پیش نیامده است. به بیان دیگر مصیبت امام حسین(ع) و حوادث کربلا، از همه مصیبت ها بزرگتر و سخت تر است. کربلا؛ این خارستان خشک و بی آب، دریای انسانیت و کمال است، اقیانوس بی کرانه ای است، که در آن گوهر همه عظمت ها و خوبی ها به رنگ مظلومیت، یافتنی است. با توجه به سالروز اربعین امام حسین(ع) و یاران با وفایش، دلپایمان بی تاب سالار شهیدان و چشمانمان بر مظلومانه ترین شهادت تاریخ همواره درخشان و بارانی باد. ایام رحلت پیامبر رحمت، آخرین سفیر الهی، اشرف مخلوقات، محمد مصطفی(ص) و همچنین سالروز شهادت مظلومانه و غریبانه سبط اکبر، امام حسن مجتبی(ع) و همچنین سالروز شهادت غریب طوس، امام رضا(ع) تسلیت باد.

۱- برگزاری جلسات هیأت مدیره :

در طی دوره هفتم هیأت مدیره ، جلسات آن به طور معمول یک بار در ماه تشکیل شده است و از آغاز سال ۱۳۸۸ تاکنون ، در مجموع ۸ جلسه برگزار گردیده است، که اهم موارد مورد بحث و تصمیم گیری ها به قرار زیر می باشد :

- تهیه لیست پیش نویس اساسنامه نظامنامه مهندسين برق و مخابرات جهت پیشنهاد به انجمن مرکزی
- دعوت از اعضاء حقوقی انجمن، جهت شرکت در جلسات هیأت مدیره
- برنامه ریزی جهت انجام بازدید از پالایشگاه اصفهان در روز دوشنبه مورخ ۸۸/۱۲/۳
- برنامه ریزی به منظور بازدید از مجتمع پتروشیمی استان مرکزی
- برنامه ریزی جهت برگزاری همایش « اثرات امواج میکروویو و موبایل»
- اتخاذ تصمیمات لازم جهت هرچه فعالتر شدن سایت انجمن

۲- برگزاری سمینارها :

۱-۲) سمینار آموزشی کوره های قوس الکتریکی :

سومین سمینار آموزشی کوره های قوس الکتریکی در تاریخ ۸۸/۹/۱۱ در سالن اجتماعات مدیریت آموزش شرکت فولاد مبارکه اصفهان با حضور جمعی از کارشناسان آن شرکت ، به ویژه کارشناسان واحد فولاد سازی برگزار گردید. در این سمینار یک روزه که توسط کمیته مطالعات کوره های قوس الکتریکی ، هماهنگی های لازم انجام و اجراء شد ، موضوع « مقایسه کوره های قوس الکتریکی DC و AC » توسط آقای دکتر معلم ، از اساتید دانشگاه صنعتی اصفهان و عضو کمیته مطالعات کوره های قوس الکتریکی ، ارائه گردید و نیز موضوع « تحولات جدید در کوره های قوس ، شامل آهن اسفنجی گرم، قراضه پیش گرم شده و شارژ چدن مذاب » توسط آقای مهندس جولازاده عضو هیأت مدیره انجمن آهن و فولاد و عضو کمیته مطالعات کوره های قوس الکتریکی مطرح گردید .

۲-۲) برگزاری کنفرانس مدیریت تکنولوژی :

در روز چهارشنبه مورخ ۸۸/۱۰/۱۶ ، کنفرانسی با عنوان « مبانی ، مفاهیم عمومی و چارچوب فرآیندی نظام مدیریت تکنولوژی و استقرار آن » با همکاری انجمن مهندسين برق و الکترونیک ایران - شاخه اصفهان و انجمن مدیریت تکنولوژی ایران برگزار گردید . این کنفرانس نیم روزه با تلاوت آیاتی از قرآن مجید آغاز گردید و آقای مهندس مجیری، معاون برنامه ریزی و تحقیقات شرکت برق منطقه ای اصفهان و نایب رئیس انجمن، طی سخنانی، ضمن قدردانی از زحمات کلیه واحدهای دست اندرکار برگزاری کنفرانس ، دلیل برگزاری این کنفرانس را تشریح نمودند و در ادامه جناب آقای مهندس فلاحتیان، مدیریت محترم عامل شرکت برق منطقه ای اصفهان ، با بیانات خود انتظارات شرکت را از جلسه و چهارچوب اصلی سمینار بیان فرمودند . در ادامه آقای دکتر ناصر باقری مقدم از اعضاء انجمن مدیریت تکنولوژی ، سخنرانی خود را بر روی محورهای تعریف مدیریت تکنولوژی، طبقه بندی، تحولات آن ، تدوین استراتژی و ... قرار دادند و به پاسخ سؤالات شرکت کنندگان پرداختند .

۳- عضو جدید حقوقی انجمن مهندسين برق و الکترونیک - شاخه اصفهان: شرکت مهندسی توانمند- برق اصفهان،

دیماه ۱۳۸۸

در این شماره بر آن شدیم که با یکی دیگر از مدیران صنعت برق اصفهان، جناب آقای مهندس سعید رؤفی، مدیر عامل محترم شرکت مهندسی توانمند - برق اصفهان، مصاحبه ای انجام پذیرد، که مشروح این مصاحبه به شرح ذیل می باشد:

۱- لطفاً ضمن معرفی خود، سوابق کاری و تجربی خویش را بیان فرمائید؟

«بسم الله الرحمن الرحيم» با عرض سلام خدمت شما و خوانندگان محترم نشریه انجمن مهندسين برق و الكترونيك، اينجانب سعید رؤفی دارای مدرک کارشناسی در رشته برق قدرت هستم که از سال ۷۶ فعالیت خود را با صنعت برق اصفهان از شرکت مهندسين مشاور دانشمند شروع نموده و در سال ۸۳ برای مدت دو سال در شرکت تدبير نیرو گستر به عنوان مدیر عامل مشغول شدم و سپس از بهمن ۱۳۸۵ تاکنون در شرکت مهندسی توانمند-برق اصفهان به عنوان مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره آن شرکت مشغول فعالیت می باشم.

۲- از چه تاریخی با انجمن مهندسين برق و الكترونيك ایران - شاخه اصفهان، آشنا و شروع به همکاری نمودید؟

آشنایی بنده با انجمن مهندسين برق و الكترونيك از سال ۱۳۷۷ زمانی که در شرکت مهندسين دانشمند، مشغول فعالیت بودم، شروع و از همان زمان عضو این انجمن شدم.

۳- نظر جنابعالی در ارتباط با فعالیت های انجمن مهندسين برق و الكترونيك از لحاظ کمی و کیفی چگونه است؟

اگر بخواهیم فعالیتهای انجمن مهندسين را مورد ارزیابی قرار دهیم، در ابتدا نشریه ها تقریباً بصورت مرتب منتشر می شد، ولی نیاز است با توجه به رشد و توسعه علمی و افزایش تعداد اعضا، نشریات بیشتری تهیه و چاپ گردد. بنظر بنده می طلبد هیئت مدیره انجمن بجهت فاعلتر نمودن آن تمهیداتی را در نظر گرفته و اقداماتی را انجام دهد.

۴- با توجه به پتانسیل های منطقه چه پیشنهاداتی در زمینه ارتقاء و گسترش سطح فعالیت های انجمن مهندسين برق و الكترونيك دارید؟

با استفاده از ظرفیت بالای کارشناسان موجود در صنعت برق اصفهان و همچنین بهره گیری از دانشجویان دانشگاههای موجود در سطح استان اصفهان، به لحاظ بافت صنعتی این منطقه و اینکه از ظرفیتهای بالقوه بالای مهندسی در زمینه برق و الكترونيك برخوردار می باشد، می طلبد مسئولین انجمن با برنامه ریزی، از آنها در راستای رشد و ارتقاء سطح علمی و عملی کارشناسان عضو استفاده نموده و این ظرفیتهای را بالفعل تبدیل نمایند.

۵- به نظر جنابعالی انجمن مهندسين برق و الكترونيك، چگونه می تواند تعامل بیشتری با اعضا برقرار و از مساعدت اعضا در زمینه های مختلف بهره مند گردد؟

ارتباط برقرار کردن با اعضا رابطه ای دو طرفه است. یعنی اصل ارتباط و ایجاد رابطه زمینه دو طرف را نیاز دارد، لذا جهت ایجاد این رابطه دو طرفه نیاز است که مسئولین انجمن ابتداء ظرفیتهای اعضا را شناسایی نموده و سپس جهت ارضاء نیازهای آنان برنامه ریزی لازم را بنمایند.

برای مثال در صنعت برق اصفهان مهندسينی وجود دارند که از استعدادهای بالایی در زمینه های مدیریتی، فنی و غیره ..... برخوردار هستند و می طلبد که انجمن جهت بهره گیری از دانش و تجربیات اعضا برنامه ریزی و همت گمارند.

علاوه بر این به نظر بنده با وقت گذاری بیشتر مسئولین انجمن، شاید بتوان به ایجاد آن رابطه دو طرفه رسید که البته در این میان اعضا هم بایستی در راستای کمک به انجمن و همکاری تنگاتنگ با آن و نیز اعتماد به مسئولان و دست اندرکاران در ایجاد این رابطه کمک نمایند و نیز اعضا می توانند با حضور حداکثری در انتخابات هیئت مدیره چه در زمینه کاندیداتوری و چه در زمینه انتخاب اعضا هیئت مدیره، گامی مؤثر در راستای این تعامل بردارند. با تشکر از جنابعالی، که قبول زحمت فرمودید و به سوالات مطرح شده، پاسخ دادید.

ناگهانی ولتاژ و حالت‌های گذرا است. فیلترهای اکتیو، معمولاً به این صورت کار می‌کنند که سیگنال مساوی ولی در جهت مخالف برای حذف اغتشاش به سیستم تزریق می‌کنند. عملکرد فیلترهای اکتیو، کیفیت توان در سیستم قدرت را افزایش می‌دهد. به همین علت کاربرد انواع APF در زمینه‌های مختلف افزوده می‌شود. [۱-۱۴]

دو روش کلی تصحیح در فیلترهای اکتیو استفاده می‌شود. یکی تصحیح در حوزه زمان و دیگری تصحیح در حوزه فرکانس. در ارتباط با این روش‌ها می‌توان از انواع فیلترهای اکتیو موازی استفاده نمود. فیلترهای اکتیو موازی عموماً برای بارهای جریانی بکار می‌روند. ولی توانایی جبران ولتاژهای هارمونیک در شبکه را دارند. [۱ و ۲]

مهمترین مزیت تصحیح در حوزه زمان پاسخ سریع آن نسبت به تغییرات سیستم قدرت است. همچنین این روش به سادگی قابل پیاده سازی است و دارای بار محاسباتی کمتری است. این روش برای اصلاح یک نقطه از شبکه مناسب است و برای بارهای هارمونیک که متناوب نیستند، بسیار مطلوب می‌باشد. در صورتی که در روش تصحیح در حوزه فرکانس بار محاسباتی بسیار زیاد است. [۳ و ۴ و ۵ و ۶]

در [۷ و ۸] به بیان روش کنترلی در فیلترهای اکتیو موازی پرداخته و از روش تصحیح در حوزه فرکانس به این منظور استفاده می‌کند. همچنین در [۹ و ۱۰] به بررسی فیلترهای اکتیو سری با توجه به حوزه فرکانس و حوزه زمان می‌پردازد. [۱۱-۱۴] روش استفاده از حوزه زمان و بدست آوردن تابع خطای مؤلفه اصلی را بیان می‌کند.

در این مقاله ابتداء بر اساس روش تئوری توان لحظه‌ای که از مرسوم ترین روش‌های تولید جریان‌های مرجع است. به طراحی فیلتر اکتیو پرداخته می‌شود. ولی با توجه به اینکه این روش اولاً ممکن است در سیستم ایجاد تأخیر نماید؛ ثانیاً بطور کامل نمی‌تواند هارمونیک‌های سیستم قدرت را بهبود دهد، به منظور دسترسی به یک سیستم کنترل بدون تأخیر و با دقت بالا روشی براساس فیلترهای پیش بین و مبتنی بر الگوریتم LMS پیشنهاد می‌گردد. این روش بدین صورت عمل می‌کند که سیگنال جریان مرجع بر اساس اختلاف جریان‌های سیستم و بار، ابتداء در حوزه زمان گسسته و بر اساس پیک جریان نرمالیزه می‌شود. سپس با عبور از فیلتر وفقی پیش بینی می‌گردد و نهایتاً با عبور از درون یاب لاگرانژین فرکانس آن تا ۱۰ kHz افزایش می‌یابد. به این ترتیب جریان‌های مرجع با توجه به جریان ورودی ایجاد می‌شود. سپس برای اطمینان از روش پیشنهادی، با روش تئوری توان لحظه‌ای مقایسه‌ای انجام می‌شود. با مشاهده نتایج شبیه سازی در می‌بایم که روش ارائه شده به خوبی می‌تواند سیستم قدرت را بهبود دهد.

۲- مدل سازی سیستم قدرت به همراه فیلتر اکتیو:

دیگرام تک خطی سیستم قدرت به همراه فیلتر اکتیو در شکل (۱) نشان داده

ارائه سیستم کنترل پیشنهادی برای فیلترهای اکتیو به منظور بهبود عملکرد سیستم‌های قدرت

تهیه کننده: مهدی ترابیان اصفهانی

Email: Torabian_mehdi@yahoo.com

شرکت برق منطقه‌ای اصفهان- معاونت برنامه ریزی و تحقیقات- دفتر بازرسی و کنترل کیفیت تجهیزات

کلمات کلیدی:

فیلترهای اکتیو قدرت، فیلترهای وفقی، الگوریتم LMS

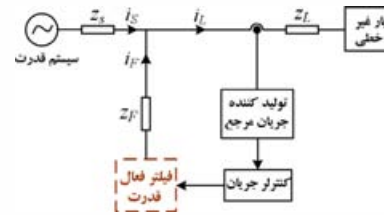
چکیده:

در این مقاله با توجه به اهمیت تولید جریان‌های مرجع در فیلترهای اکتیو، روشی مبتنی بر فیلترهای وفقی پیش بین ارائه می‌گردد. در این روش بر اساس معیار حداقل مربعات و الگوریتم LMS، سیستم کنترلی بر اساس فیلترهای وفقی پیش بین برای فیلتر اکتیو پیشنهاد می‌گردد. این روش بدین صورت عمل می‌کند که سیگنال جریان مرجع بر اساس اختلاف جریان‌های سیستم و بار ابتداء در حوزه زمان گسسته و بر اساس پیک جریان نرمالیزه می‌شود. سپس با عبور از فیلتر وفقی پیش بینی می‌گردد و نهایتاً با عبور از درون یاب لاگرانژین، فرکانس آن تا ۱۰ kHz افزایش می‌یابد. به این ترتیب جریان‌های مرجع با توجه به جریان ورودی ایجاد می‌شود. سپس برای اطمینان از روش پیشنهادی، با روش تئوری توان لحظه‌ای مقایسه‌ای انجام می‌شود. سپس این روش با روش تئوری توان لحظه‌ای که در فیلترهای اکتیو مرسوم می‌باشد، مقایسه می‌گردد. نتایج شبیه سازی که بر اساس نرم افزار MATLAB انجام شده است، دقت و صحت سیستم کنترل را نشان می‌دهد.

۱- مقدمه:

پیشرفت المان‌های الکترونیک قدرت از نظر توان و سرعت عملکرد، کاربرد آنها را در زمینه‌های صنعت روز به روز افزایش داده است. انواع مختلف و گوناگون این المان‌ها باعث به کارگیری وسیع آنها در ساخت مبدل‌های AC/DC، دیمرها، درایوهای موتورهای الکتریکی و سایر وسایل و تجهیزات مشابه شده است. با وجود این مسائل، مشکلاتی نیز در ارتباط با استفاده از این المان‌ها و تجهیزات وجود دارد، چرا که این تجهیزات انتقال توان را با برشهای شکل موج ولتاژ یا جریان شبکه انجام می‌دهند و یا به عبارتی باعث بروز اغتشاشاتی در شبکه می‌شوند.

یکی از تجهیزاتی که توانایی خوبی برای حذف هارمونیک از خود نشان داده است، فیلتر اکتیو قدرت (Active Power Filter) می‌باشد که یک روش مناسب برای کاهش اغتشاشات هارمونیک ولتاژ و جریان، پرش‌های

شکل (۱): دیاگرام تک خطی سیستم قدرت به همراه فیلتر اکتیو

در این شکل بار غیر خطی در نظر گرفته شده برای سیستم، یک یکسو ساز کنترل شده شده است که باعث تزریق هارمونیک به شبکه می‌گردد. فیلتر فعال قدرت نیز از یک اینورتر سه با یک خازن DC تشکیل شده است. سیستم کنترل فیلتر فعال از قسمت‌های محاسبه جریان‌های مرجع، کنترل خازن و تولید پالس آتش تشکیل شده است. در این مقاله برای نشان دادن عملکرد مطلوب روش پیشنهادی، روش مرسوم تئوری توان لحظه‌ای نیز مورد بررسی و مدل سازی قرار می‌گیرد و با روش بیان شده، مقایسه می‌گردد. پالس هاس آتش بر اساس باند هیستریزس تولید می‌شوند.

۳- روش تئوری توان لحظه‌ای:

در این روش، برای محاسبه توان لحظه‌ای از بردارهای تبدیل یافته ولتاژ و جریان به دستگاه $\alpha - \beta$ بصورت زیر استفاده می‌گردد:

$$\begin{bmatrix} v_\alpha \\ v_\beta \end{bmatrix} = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \\ 0 & \frac{\sqrt{3}}{2} & -\frac{\sqrt{3}}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v_a \\ v_b \\ v_c \end{bmatrix} \quad (1)$$

$$\begin{bmatrix} i_\alpha \\ i_\beta \end{bmatrix} = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \\ 0 & \frac{\sqrt{3}}{2} & -\frac{\sqrt{3}}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_a \\ i_b \\ i_c \end{bmatrix} \quad (2)$$

توان اکتیو لحظه‌ای در سیستم سه فاز بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$P = V_\alpha i_\alpha + V_\beta i_\beta = V_a i_a + V_b i_b + V_c i_c \quad (3)$$

توان اکتیو لحظه‌ای (p) و توان راکتیو لحظه‌ای (q) بصورت محاسبه می‌شود:

$$\begin{bmatrix} p \\ q \end{bmatrix} = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{bmatrix} 1 & v_\alpha & v_\beta \\ 1 & -v_\beta & v_\alpha \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_\alpha \\ i_\beta \end{bmatrix} \quad (4)$$

توان اکتیو و راکتیو شامل مقادیر AC, DC به صورت زیر است:

$$p = \bar{p} + \tilde{p} \quad (5)$$

$$q = \bar{q} + \tilde{q}$$

مقادیر DC, p, q (از توالی مثبت جریان بار و مقادیر AC, q, p (از توالی منفی جریان بار تولید می‌شود. همچنین

جریان‌های فاز مرجع لحظه‌ای در دستگاه $\alpha - \beta$ از معادله (۶) بدست می‌آید و جریان‌های فاز لحظه‌ای در دستگاه a-b-c بصورت معادله (۷)

$$\begin{bmatrix} i_{ca}^* \\ i_{cb}^* \\ i_{cc}^* \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & v_\alpha & v_\beta \\ 0 & v_\beta & v_\alpha \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} -\bar{p} \\ -q \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} i_{ca}^* \\ i_{cb}^* \\ i_{cc}^* \end{bmatrix} = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} i_{ca}^* \\ i_{cb}^* \end{bmatrix} \quad (6)$$

$$\begin{bmatrix} i_{ca}^* \\ i_{cb}^* \\ i_{cc}^* \end{bmatrix} = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & -\frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_{ca}^* \\ i_{cb}^* \end{bmatrix} \quad (7)$$

در این روش ولتاژهای لحظه‌ای با استفاده از رابطه (۸) به دستگاه سنکرون d-q تبدیل می‌شوند و با استفاده از رابطه (۹) به دستگاه انتقال می‌یابند.

$$\begin{bmatrix} v_d \\ v_q \end{bmatrix} = \frac{2}{3} \begin{bmatrix} \sin \omega t & \sin(\omega t - 120) & \sin(\omega t + 120) \\ \cos \omega t & \cos(\omega t - 120) & \cos(\omega t + 120) \end{bmatrix} \quad (8)$$

$$\begin{bmatrix} v_\alpha \\ v_\beta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & \cos(\omega t) & -\sin(\omega t) \\ 0 & \sin(\omega t) & \cos(\omega t) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v_d \\ v_q \end{bmatrix} \quad (9)$$

۴- روش پیشنهادی: روش بدون تأخیر پیش‌بین:

این روش در بلوک دیاگرام شکل (۲) نشان داده شده است. با توجه به این شکل، ابتدا سیگنال ورودی که همان جریان فیلتر اکتیو می‌باشد، با توجه به پیک جریان، نرمالیزه می‌شود زیرا تغییرات دامنه در آن بسیار زیاد است و برای پیش بینی توسط فیلتر اکتیو بسیار مشکل خواهد بود. سپس این سیگنال از یک فیلتر پائین گذر عبور داده می‌شود تا اغتشاشات آن حذف گردد و برای ورود به فیلتر وقتی آماده شود. فیلتر وقتی طراحی شده از الگوریتم LMS و فیلترهای برگشتی (FIR) تشکیل شده است. بعد از عبور از فیلتر وقتی سیگنال از حالت نرمالیزه خارج می‌شود. چون فرکانس این سیگنال پائین است و در حدود ۱/۶۷ kHz است؛ می‌بایست این فرکانس تا ۱۰ kHz افزایش یابد. بدین منظور از یک درون یاب لاگراژین استفاده شده است. خروجی این درون یاب در حقیقت سیگنال مرجع برای کنترل فیلتر اکتیو می‌باشد. با مقایسه این سیگنال با جریان اولیه ورودی در می‌یابیم که هیچگونه تأخیری در آن وجود ندارد. در ادامه مراحل مختلف این روش بررسی می‌شوند.

۴-۱) معیار حداقل میانگین مربع خطا برای فیلتر FIR:

برای بررسی این فیلتر از ترکیب کننده‌های خطی استفاده شده است. منظور از ترکیب کننده خطی این است که ضرایب در وزن‌های خطی ضرب می‌شود و در انتهای کار با یکدیگر جمع می‌شوند. لازم به ذکر است خطی بودن در اینجا یک اصطلاح است و در واقع رفتار خطی نیست، هرچند ظاهر آن خطی است.

بردار ورودی و بردار ضرایب وزنی در ترکیب کننده خطی بصورت زیر تعریف می‌شوند:

$$X_k = [x_k \quad x_{k-1} \quad \dots \quad x_{(k-n+1)}]^T \quad (10)$$

$$\omega_k = [\omega_{0k} \quad \omega_{1k} \quad \dots \quad \omega_{(n-1)k}]^T \quad (11)$$

همانطور که در رابطه فوق مشخص است، تعداد سیگنال ورودی و تعداد ضرایب وزنی برابر n می‌باشد. پاسخ مورد و روابط (۱۰) و (۱۱) پاسخ ترکیب کننده بصورت دیاگرام شکل (۲) خواهد بود:

$$y_k = X_k^T \omega_k \quad (12)$$

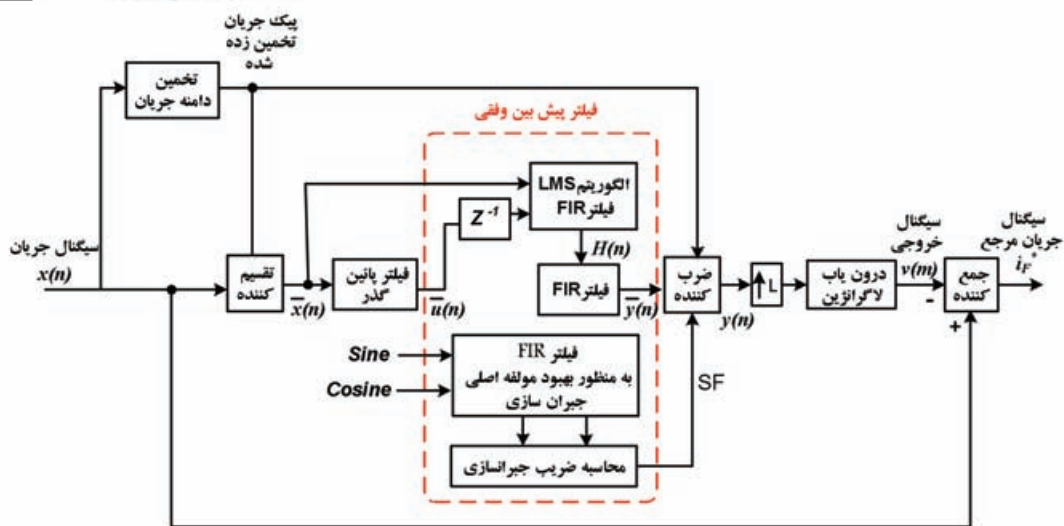
با توجه به اینکه بردار X_k و ω_k عدد می‌باشد. می‌توان رابطه فوق را بصورت زیر نوشت:

$$y_k = X_k^T \omega_k = \omega_k^T X_k \quad (13)$$

با توجه به رابطه فوق سیگنال خطا را می‌توان بصورت زیر نوشت:

شکل (۲): بلوک دیاگرام روش پیشنهادی برای تولید جریان مرجع

بنابراین سیگنال خطا را می‌توان الگوریتم‌های بازگشتی، به صورت زیر نوشت:

$$e_k = d_k - X_k^T \omega_{k-1} \quad (24)$$

با جایگذاری رابطه (۲۴) در رابطه (۲۳) ضرائب وزنی در الگوریتم‌های بازگشتی به صورت زیر در خواهد آمد:

$$\omega_k = \omega_{k-1} + R_k^{-1} X_k e_k \quad (25)$$

(۲-۴) بررسی و تحلیل الگوریتم LMS برای فیلتر وفقی: این معیار بر اساس الگوریتم گرادیان و شیب حداکثر می‌باشد. ضرائب وزنی در این معیار به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\omega_k = \omega_{k-1} - \mu \nabla_{\omega}(\zeta) \quad (26)$$

در رابطه فوق $\nabla_{\omega}(\zeta)$ ، گرادیان تابع رفتار برحسب ضرائب وزنی است و μ ضریب یادگیری برای رسیدن به وزن بهینه می‌باشد. با استفاده از تخمین در تابع عملکرد رفتار می‌توان نوشت:

$$\omega_k = \omega_{k-1} + 2 \mu e_k X_k \quad (27)$$

این معیار بیانگر آن است که اگر در راستای عکس گرادیان حرکت شود، وزن بهینه بدست می‌آید. علت استفاده از این معیار این است که در اکثر مواقع در سیستم‌های مخابراتی R و P در دسترس نیستند، ولی با استفاده از این معیار می‌توان با تغییر وزن در طول زمان به وزن بهینه برای کاهش خطا دست یافت. سرعت همگرایی معیار LMS بصورت زیر تعریف می‌شود:

$$\tau_{min} = n T_s \quad (28)$$

در این رابطه τ_{min} کوچکترین ثابت زمانی برای رسیدن به وزن بهینه است. همچنین T_s و n به ترتیب پرورد نمونه برداری و ضرائب وزنی برای سیستم می‌باشد.

(۳-۴) سیستم کنترل ولتاژ خازن:

کنترل ولتاژ خازن dc با استفاده از توان دوم ولتاژ خازن در سیستم کنترل طراحی شده است. این روش را می‌توان با استفاده از روابط زیر توضیح داد:

$$v_{dca} = \frac{1}{3} [v_{dc}(t) + v_{dc}(t - T_x) + v_{dc}(t - 2T_x)] \quad (29)$$

$$e_k = d_k - y_k = d_k - \omega_k^T X_k \quad (14)$$

حال تابع عملکرد رفتار بصورت زیر تعریف خواهد شد:

$$\zeta_k = \sum_{i=1}^k [d_i - \omega_k^T X_i]^2 \quad (15)$$

در این رابطه میانگین مربع خطا می‌باشد. برای بدست آوردن ضرائب وزنی بهینه کافی است، مشتق تابع عملکرد رفتار نسبت به بردار ضرائب وزنی برابر صفر شود که معیار MMSE نامیده می‌شود. بنابراین ضریب وزنی در نقطه بهینه بصورت زیر خواهد بود:

$$\omega_k^T = \frac{\sum_{i=1}^k X_i^T d_i}{\sum_{i=1}^k X_i X_i^T} \quad (16)$$

حال ماتریس خود همبستگی ورودی و پاسخ مورد نظر به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$R_k = \sum_{i=1}^k X_i X_i^T \quad (17)$$

$$P_k = \sum_{i=1}^k X_i^T d_i \quad (18)$$

با جایگذاری روابط (۱۷) و (۱۸) در رابطه (۱۶) بردار وزنی بهینه بصورت زیر تعریف می‌گردد:

$$\omega_{k(Opt)}^T = P_k R_k^{-1} \quad (19)$$

در الگوریتم‌های بازگشتی، بردارهای R_k و P_k به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$R_k = R_{k-1} + X_k X_k^T \quad (20)$$

$$P_k = P_{k-1} + X_k^T d_k \quad (21)$$

با توجه به رابطه (۱۹) و در نظر گرفتن این رابطه برای ورودی $k-1$ ، ضرائب وزنی بهینه بصورت زیر خواهد شد:

$$\omega_k^T = [P_{k-1} + X_k^T d_k] R_k^{-1} \quad (22)$$

رابطه فوق را می‌توان بصورت زیر نوشت:

$$\omega_k = \omega_{k-1} + R_k^{-1} X_k [d_k - X_k^T \omega_{k-1}] \quad (23)$$

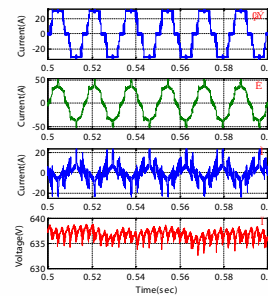
$$\Delta e_{dc} = C_{dc} (v_{ref}^2 - v_{dca}^2) / 2 \quad (30)$$

$$I_{cp} = \frac{2\Delta e_{dc}}{3V_{sm}T_x} \quad (31)$$

رابطه (۲۹) مقدار متوسط خازنی را حساب می‌کند. T_s زمان نمونه برداری از ولتاژ خازن می‌باشد در این مقاله، این زمان برابر $T/6$ در نظر گرفته شده است. رابطه (۳۰) انرژی لازم برای رسیدن ولتاژ خازن‌ها به مقدار مرجع را نشان می‌دهد. رابطه (۳۱) نیز مقدار پیک جریانی که همفاز با ولتاژ می‌باشد، را نشان می‌دهد.

۵- نتایج شبیه سازی:

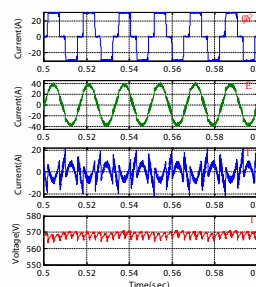
در این قسمت ابتداء سیستم قدرت با بار غیر خطی یکسو کننده کنترل شده سه فاز مدل سازی می‌شود و سپس روش تئوری توان لحظه‌ای شبیه سازی می‌گردد. بعد از این مرحله، روش پیشنهادی بررسی شده و نتایج حاصل با یکدیگر مقایسه می‌گردد. در این راستا، شکل (۳) منحنی تغییرات جریان بار، سیستم، فیلتر اکتیو و ولتاژ خازن DC حاصل روش تئوری توان لحظه‌ای را نشان می‌دهد.

شکل (۳): منحنی تغییرات الف- جریان بار ب- جریان سیستم

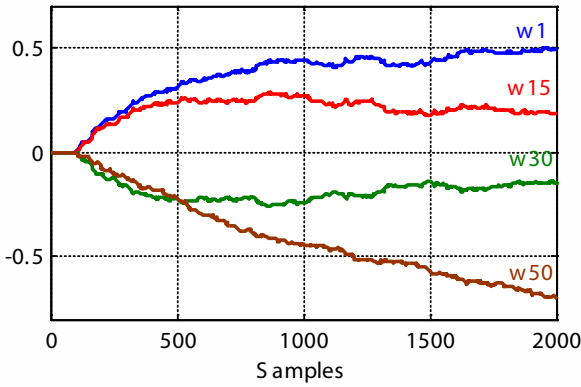
ج- جریان فیلتر اکتیو د- ولتاژ خازن
با در نظر گرفتن روش تئوری توان لحظه‌ای

با توجه به شکل (۳) در می‌یابیم که روش تئوری توان لحظه‌ای بطور نسبتاً خوبی می‌تواند باعث بهبود جریان سیستم شود، ولی باعث نوساناتی در آن می‌گردد. همچنین ولتاژ خازن DC نیز تغییرات شدیدی حول مقدار مرجع خود دارد. از طرفی جریان مرجع فیلتر اکتیو نیز نوسانات مختلفی را دارا می‌باشد. با در نظر گرفتن روش پیشنهادی منحنی تغییرات جریان بار، سیستم، فیلتر اکتیو و ولتاژ خازن DC در شکل (۴) نشان داده شده است. همچنین تغییرات ضرایب فیلتر وقتی در شکل (۵) نشان داده شده است. از طرفی شکل (۶) منحنی تغییرات دامنه و فاز تابع تبدیل فیلتر وقتی پیش بین را نشان می‌دهد.

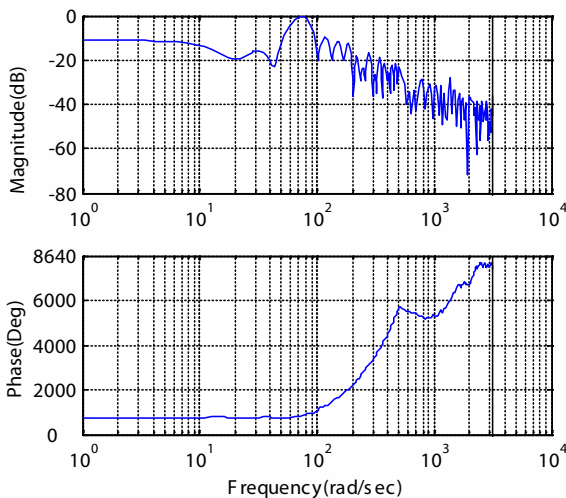
شکل (۴): منحنی تغییرات الف- جریان بار ب- جریان سیستم

ج- جریان فیلتر اکتیو د- ولتاژ خازن DC
با در نظر گرفتن روش پیشنهادی

شکل (۵): منحنی تغییرات ضرایب وزنی مختلف در وقتی

با توجه به نتایج شبیه سازی در می‌یابیم که روش پیشنهادی به خوبی توانسته است، اولاً جریان سیستم را بهبود دهد، بدون اینکه در این پارامتر ایجاد اغتشاش نماید، ثانیاً ولتاژ خازن DC دارای ریبیل کمتری نسبت به روش قبل می‌باشد و به خوبی ولتاژ مرجع را دنبال می‌کند. از طرفی با توجه به شکل (۵) می‌توان تغییرات ضرایب ۱، ۱۵، ۳۰ و ۵۰ را در فیلتر وقتی مشاهده نمود. همچنین از شکل (۶) نیز می‌توانیم تغییرات دامنه و فاز فیلتر وقتی را مشاهده نماییم.

شکل (۶): منحنی تغییرات دامنه و فاز تابع تبدیل فیلتر وقتی پیش بین

طیف فرکانس جریان سیستم در شکل (۷) نشان داده شده است. در این شکل و در قسمت (الف)، طیف فرکانسی جریان سیستم بدون فیلتر اکتیو نشان داده شده است. همانطور که در این شکل نیز قابل مشاهده است، هارمونیک پنجم در حدود ۱۸ درصد مؤلفه اصلی می‌باشد و THD نیز ۲۶/۷۶ درصد است. در قسمت (ب)، طیف فرکانسی جریان سیستم در حضور فیلتر اکتیو و با روش تئوری توان لحظه‌ای نشان داده شده است. در این شکل نیز هارمونیک پنجم در حدود ۸/۵ درصد مؤلفه اصلی و THD نیز ۱۲/۷۷ درصد می‌باشد. در قسمت (ج) شکل که از روش پیشنهادی فیلتر اکتیو مدل شده است این مقادیر هارمونیک پنجم ۲/۳ و مؤلفه اصلی و THD ۸ درصد است. از مقایسه این نتایج در می‌یابیم که روش پیشنهادی باعث شده هارمونیک پنجم از ۱۸ درصد بدون فیلتر و ۸/۵ درصد در روش تئوری توان لحظه‌ای

Power Electronic Specialists Conference, 0-7803-8399, pp. 3089-3094, 2004.

[3] L. Asiminoaei, F. Blaabjerg, S. Hansen, «Adaptive Compensation of Reactive Power with Shunt Active Power Filters», IEEE Transaction on Industry Applications, Vol. 44, No. 3, pp.867-877, 2008.

[4] Zh. Qiu, W. Zhao and G. Chen, « Study on Shunt Active Power Filter with High Quality Grid Current Waveform», IEEE Conference, pp. 933-938, 2008.

[5] H. Hafner, «Control Strategy and Site Selection of a Shunt Active Filter for Damping of Harmonic Propagation in Power Distribution System», IEEE Transaction Power Delivery, Vol. 12, No. 1, pp. 354-363, 1997.

[6] S. Jain, P. Agarwal, H. O. Gupta, «Modeling of Frequency Domain Control of Shunt Active Power Filter Using MATLAB Simulink and Power System Blockset», IEEE Conference, pp. 1124-1129, 2004.

[7] «A Control Strategy Based on Extended p-q Theory Usable in Parallel Active Filter», IEEE Conference, 0-7803-8304, pp. 791-796, 2004.

[8] Z. Wang, Q. Wang, W. Yao, «A Series Active Power Filter Adopting Hybrid Control Approach», IEEE Transaction Power Delivery, Vol. 16, No. 3, pp. 301-310, 2001.

[9] S. GH. Seifossadat, R. Kianinezhad, A. Ghasemi, M. Monadi «Quality Improvement of Shunt Active Power Filter, Using Optimized Tuned Harmonic Passive Filters», IEEE Conference, pp. 1388-1393, 2008.

[10] M. Aredes, K. Heumann, E. H. Watanabe, «An Universal Active Filter Line Conditioner», IEEE Transaction Power Delivery, Vol. 13, No. 2, pp. 545-551, 1998.

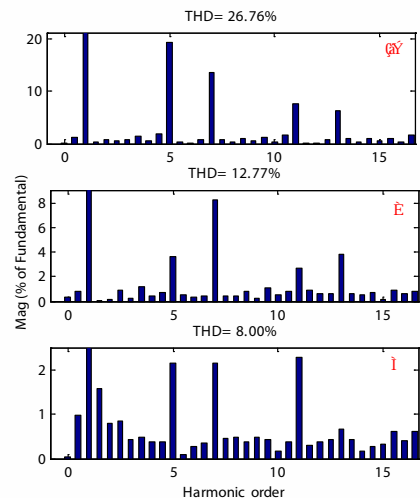
[11] C. Henrique, R. Pereira, L. Eduardo, «Dead-Time Compensation in Shunt Active Power Filters Using Fast Feedback Loop» IEEE Conference, pp. 1-4, 2008.

[12] A. Chaoui, J. Gaubert, F. Krim, «On the Design of Shunt Active Filter for Improving Power Quality», IEEE Conference, pp. 31-37, 2008.

[13] S. R. Naidu, G. V. Andrade Jr, M. G. G. Neri, «Instantaneous Estimation of Power and its Application to Active Power Filters», IEEE Conference, pp.2353-2358, 2008.

[14] W. Hu, Y. Kang, «The shunt Active Power Filter based on ip-iq detecting method and hysteresis control», IEEE Conference, pp. 2071-2076, 2008.

به $\frac{2}{3}$ کاهش یافته است. همچنین این تأثیر در THD نیز به وضوح دیده می‌شود. بطوری که این مقدار از $\frac{26}{76}$ به ۸ درصد کاهش یافته است.

شکل (۷) طیف فرکانسی جریان سیستم الف- بدون فیلتر اکتیو

ب- در حضور فیلتر اکتیو با روش تئوری توان لحظه ای

ج- در حضور فیلتر اکتیو با روش پیشنهادی

۶- نتیجه گیری:

در این مقاله با توجه به ایجاد هارمونیک توسط بارهای غیر خطی، توانستیم با طراحی فیلترهای اکتیو موازی این هارمونیک‌ها را به حداقل برسانیم. برای طراحی فیلترهای اکتیو مناسب از کلیدهای با سرعت سوئیچینگ بالا در توان مورد نظر استفاده شده است. سیستم کنترل طراحی شده برای فیلتر اکتیو از سه قسمت اصلی تشکیل شده است. روش پیشنهادی برای سیستم کنترل فیلتر بر اساس فیلتر وفقی پیش بین بیان شده است. این روش علاوه بر حذف تأخیر احتمالی در سیستم کنترل، سرعت بسیار مطلوبی داشته و باعث افزایش قابلیت حذف هارمونیک فیلتر اکتیو می‌شود. روش ارائه شده در این مقاله قابلیت پیاده سازی در سیستم‌های قدرت پیچیده را دارد و با بکارگیری فیلتر اکتیو موازی طراحی شده می‌توان انواع بارهای غیر خطی از جمله کوره‌های قوس الکتریکی را که مولد هارمونیک‌های مختلف می‌باشد، راجبران نمود. همچنین می‌توان به کمک این فیلترها علاوه بر حذف هارمونیک‌های ایجاد شده توسط بارهای غیر خطی، بطور همزمان ضریب قدرت در شبکه را بهبود بخشید و از این طریق تلفات سیستم را کاهش داد.

۷- مراجع:

[1] H. Y. Kanaan, K. AL-Haddad, «Design of a New Multiple-Loops Linear Controller for a Three-Phase Series Active Filter Voltage Harmonic», IEEE Conference, 0-7803-7852, pp. 575-580, 2003.

[2] M. Ucar, E. Ozdemir, M. Kale, «An Analysis of Three-Phase Four-Wire Active Power Filter for Harmonic Elimination Reactive Power Compensation and Load Balancing Under Non-Ideal mains Voltage», IEEE

کاربرد نانو تکنولوژی در حل مشکلات شهرنشینی

گردآوری: محسن قرداقلی - فوق لیسانس معماری- فوق لیسانس شهرسازی

Archimoh2009@yahoo.com

شرکت برق منطقه ای اصفهان - معاونت طرح و توسعه

چکیده:

فناوری نانو واژه‌ای است کلی که به تمام فناوری‌های پیشرفته در عرصه کار با مقیاس نانو اطلاق می‌شود. معمولاً منظور از مقیاس نانوباعادی در حدود ۱nm تا ۱۰۰nm می‌باشد. (۱ نانومتر یک میلیاردیم متر است). هدف نهایی از بررسی مواد در مقیاس نانو، یافتن طیف جدیدی از مواد با عملکرد بالا می‌باشد که آنها را می‌توان به عنوان موادی با عملکرد بالا و چند منظوره اطلاق نمود. منظور از عملکرد چند منظوره، ظهور خواص جدید و متفاوت نسبت به خواص مواد معمولی می‌باشد، بگونه‌ای که بتوانند کاربردهای گوناگونی را ارائه نمایند. در این مقاله برخی از کاربردهای مواد نانو تکنولوژی که در شهرنشینی مورد استفاده قرار می‌گیرد، معرفی خواهد شد که با توجه به نوظهور بودن، چنین موادی می‌توانند تحولی شگرف در حل مشکلات شهرسازی و شهرنشینی ایجاد کند.

واژه های کلیدی: فن آوری نانو، مشکلات کشور، مواد جدید، شهرنشینی

مقدمه:

فناوری نانو در عرصه کلی جهانی، یک زمینه علمی- تحقیقاتی نوظهور بشمار می‌آید؛ از این رو در کشور ما نیز سابقه دیرپایی ندارد. تاکنون در زمینه بسترسازی و حمایت از تحقیق و توسعه و نهادینه کردن فناوری نانو در کشور، اقداماتی صورت پذیرفته که کم و کیف آن در این مبحث نمی‌گنجد. آنچه جای تأمل دارد، لزوم تقویت زیرساخت‌های توجه به آن و توجه به قشر مصرف کننده آن است.

۱- کاربردهای نانو تکنولوژی در زلزله:

به استناد آمار، در قرن بیستم در ایران ۸۹ زلزله دارای تلفات جانی به وقوع پیوسته است و دست کم حدود ۱۲۲۰۰۰ نفر از هموطنان عزیزمان در این حوادث جان باخته اند که از این نظر ایران در رتبه چهارم جهان قرار دارد.

علیرغم بروز حوادث فوق و فاجعه زلزله بم که مساله زلزله را در کشور به یکی از چالش های اصلی تبدیل کرده است، از نظر اقتصادی این زلزله ها تأثیر فراوانی در کشور داشته است، به طوری که مقابله با این پدیده تنها با بکارگیری یک روش یا تکنولوژی خاص نمی‌تواند کارساز واقع شود. کاربردهایی که در زیر مطرح می‌شود، مواردی هستند که می‌تواند در مقاوم سازی و کاهش خسارات زلزله مؤثر باشد:

۱. بهبود مقاومت بتن با کاربرد نانوذرات در آن
۲. ساختمانهای سبک و مقاوم در مقابل کشش با کاربرد نانولوله ها
۳. سازه های خود تعمیر با به کارگیری پلیمرهای نانوساختاری

۲- کاربردهای نانو تکنولوژی در ساختمان:

مصالح نانو کاربرد وسیعی در امر ساخت و ساز دارند. براساس مطالعه ای که در چین بر روی تأثیر نانو ذرات بر روی مقاومت خمشی و فشاری ساروج سیمان صورت گرفته، اضافه کردن نانوذرات سیلیکا و نانوذرات آهن به ملات سیمان باعث بهبود مقاومت فشاری و خمشی ملات نسبت به ملات معمولی گردیده است. با بکار گیری این نوع مصالح در ساختمان ها می‌توان بر یکپارچگی و مقاومت آنها در مقابل زلزله افزود.

نانو لوله های کربنی از مقاوم ترین مواد شناخته شده در دنیا بحساب می‌آیند. مشخصات نانولوله های کربنی در جدول به همراه تعدادی از مواد ساختمانی دیگر آورده شده است. همانطور که مشاهده می‌شود نانولوله های کربنی دارای دانسیته بسیار کم نسبت به فولاد و آلومینیوم می‌باشد. مقاومت کششی و فشاری نانولوله های کربنی نیز نسبت به سایر مواد ساختمانی بسیار بالا می‌باشد.

طول مشخصه مجاز	طول مشخصه	دانسیته	مقاومت	مواد
مصالح تراکم پذیر				
۵۳/۸	۱۰۷/۵	۱۶۰	۱/۷	گرافیت / اپکسی
۶۶/۳	۱۲۲/۵	۲۰۲۰/۶	۲/۴۳	برن / اپکسی
-	۳۸۶/۳	۱۴۰۰	۵/۳	نانولوله های کربنی
مصالح کشش پذیر				
۴۳/۸	۵۴/۸	۷۸۰۰	۴/۲	فولاد
۱۲۱	۲۴۲	۱۴۷۰	۳/۵	Kevlar 149
۱۱/۴	۱۴/۲	۳۹۵۸	۰/۵۵	آلومینیم
۱۸۶/۹	۳۷۳/۳	۱۵۸۰	۵/۸	PBO
-	۲۱۸۶/۶	۱۴۰۰	۳۰	نانولوله های کربنی

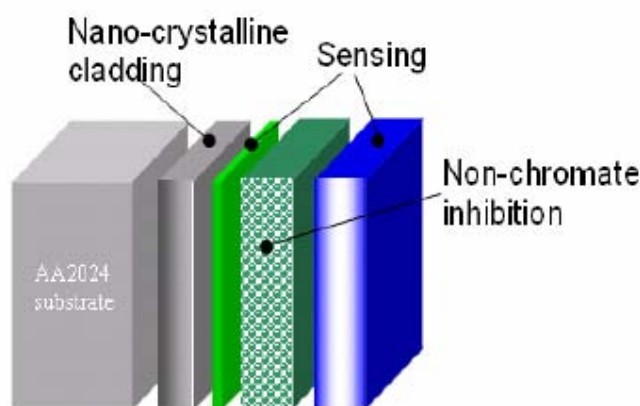
جدول ۱- مشخصات نانولوله های کربنی

۱-۲) فولاد ضد زنگ با مقاومت خوردگی بسیار بالا:

فولادهای ضد زنگ کاربردهای مختلفی می‌تواند داشته باشد. مشکل اصلی این آلیاژ خورنده بودن آن است که مصرف آن را در کاربردهای مقابله با خوردگی کاهش می‌دهد. یک شرکت با استفاده از فناوری نانو و با اضافه کردن نانو ذرات در مرحله ذوب توانسته آلیاژهای فولاد ضد زنگ با مقاومت خوردگی بالا و انعطاف پذیری مناسب قبل از عملیات حرارتی و استحکام بالا بعد از عملیات حرارتی تولید کند.

۲. کاهش هزینه های نگهداری تجهیزات

۳. کاهش آلودگی های محیطی

شکل ۱- پوشش های چندلایه ای نانویی

۵- کاربرد نانو تکنولوژی در حفاظت از محیط زیست:

بزرگترین مشکل زیست محیطی ایران در حال حاضر آلودگی هوا است. جدول زیر نمایانگر مقادیر انواع آلاینده ها و مقادیر استاندارد تعیین شده توسط مؤسسه بهداشت جهانی و سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا می باشد. مهمترین منابع آلاینده آب در سطح کشور شامل پساب های شهری و صنعتی و کشاورزی می باشد.

	Co (ppm)	No2 (ppb)	So2 (ppb)	Mp-10 (mg/m2)
Average in 1999	۹	۳۹	۴۸	۱۱۲
Forecast for 2010	۲۶	۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰
Who/epa standard	۲-۴	۵۰	۳۰	۵۰

جدول ۲- مقادیر انواع آلاینده ها

کاربردهای نانو تکنولوژی در حفاظت از محیط زیست را می توان اینگونه بیان کرد:

۵-۱) شناسایی و جذب گازهای آلاینده هوا با نانو حسگرها:

یک گروه از پژوهشگران دانشگاه استانفورد آمریکا موفق به ساخت نانو حسگرهای گازی شدند که در شرایط دمای محیط خیلی دقیق تر از حسگرهای متداول عمل می نمایند. این نوع حسگرها از نانو لوله های تک لایه به ضخامت حدود یک نانو متر ساخته شده اند که قادر به جذب مولکولهای گاز سمی هستند. اینگونه حسگرهای گازی برای شناسایی گازهای آمونیاک و دی اکسید نیتروژن که از جمله گازهای سمی می باشد، با موفقیت آزمایش شدند.

۵-۲) تصفیه گازهای خروجی از آگزوز با کاتالیزورهای نانو ساختاری:

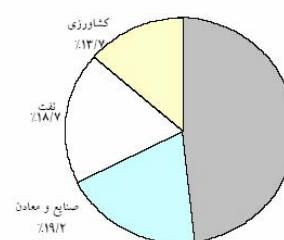
از زمینه های دیگر کاربرد های نانو ساختاری استفاده از آنها به عنوان کاتالیزورهای زیست محیطی جهت تصفیه خروجی آگزوز اتومبیل ها و پالایش آب و هوا می باشد. نمونه هایی از این نوع کاتالیزورها مانند tmc

۳- سازه های خود تعمیر با بکارگیری پلیمرهای نانوساختاری:

تحقیقات در زمینه پلیمرهای ساختاری از ساخت گارد ریل هایی خبر می دهد که خود قادر به تعمیر قسمت های آسیب دیده خود هستند. نتایج این تحقیقات حاکی از آن است که حتی آسفالت ها و سازه های بتنی که در آزمایشگاه ساخته می شوند دارای چنین خاصیتی هستند و می توانند خرابی های خود را تعمیر کنند. این مورد در موقع وقوع زلزله نیز می تواند مورد توجه قرار گیرد، زیرا در صورت علمی شدن استفاده از اینگونه مصالح ساختمانی سازه ها قادر خواهند بود صدمات وارده به خود را بخصوص در موارد خسارت های جزیی بهبود بخشند.

۴- کاربردهای نانو تکنولوژی در خوردگی:

خوردگی یکی از معدود موارد طبیعی است که اثر خود را نه تنها در مراحل ساخت، تولید و بهره برداری نمایان می سازد، بلکه، منابع عظیمی را نیز در مرحله حفاظت و نگهداری به خود اختصاص می دهد. خوردگی از طریق اتلاف ماده و انرژی، زیان های زیست محیطی و ایمنی، بطور مستقیم و غیرمستقیم از طریق تعطیل کار و آلودگی و... منجر به خسارت می شود. اهمیت خوردگی به این دلیل است که در اکثر محیط ها اتفاق می افتد. محیط های آبی، غیرآبی، حتی بدن انسان موارد قابل ذکر است. یکی از موارد ملموس استفاده از فولادهای ضد زنگ به عنوان چاقوهای جراحی است. انجمن خوردگی ایران، هزینه های خوردگی در اقتصاد ایران را به ۴ قسمت عمده: کشاورزی، نفت، صنایع و معادن و خدمات تقسیم کرده است.

نمودار ۱- نحوه توزیع هزینه های خوردگی در بخش های مختلف

برای کنترل خوردگی، روش های مختلفی همچون طراحی، انتخاب مواد، پوشش، استفاده از بازدارنده و... استفاده می شود که در این میان نقش نانو پوشش ها بسیار پر رنگ می باشد.

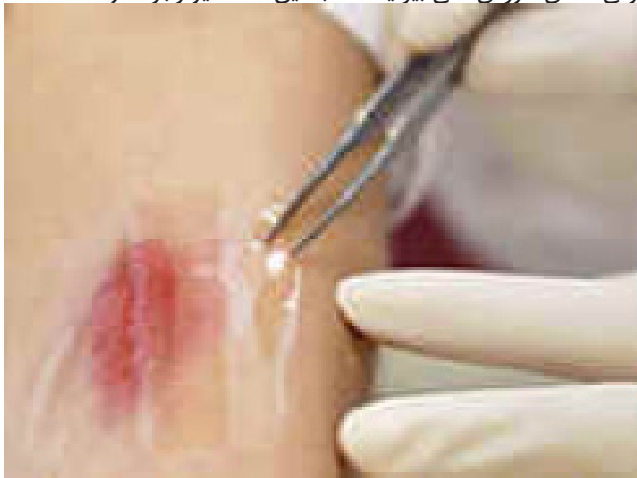
۴-۱) پوشش های چند لایه ای نانویی:

اخیراً پوشش هایی گسترش پیدا کردند که دارای چندین لایه هستند که هر لایه در این پوشش هدف خاصی را دنبال می کند، نمونه ای از پوششهای چند لایه ای در شکل زیر نشان داده شده است. کاربرد این پوششها اهداف زیر را دنبال می کند:

۱. افزایش عمر مفید

آورده و بهبود آن را تسريع می کند. این بانداژ که از یک پلیمر ویژه ساخته شده است، به پزشکان امکان دیدن زخم و بررسی بهبود آن را می دهد. از طرفی امکان افزودن آنتی بیوتیک ها به این غشاء نیز وجود دارد.

از دیگر کاربردهای فناوری نانودر دندانپزشکی به کارگیری آن در خمیر دندان و مسواک می باشد. مسواک در بخش تمیزکننده (موئی شکل) حاوی نانو کلئوئید نقره است. این نقره در بهداشت دندان و حذف پلاکهای دندانی مؤثر می باشد. همچنین خمیر دندان حاوی نانو ذرات نقره است، که از ویژگیهای برجسته آن می توان به جلوگیری از بروز بیماری های لته ای، جلوگیری از خونریزی لته ها و جلوگیری از فساد دندان ها اشاره نمود.

۹- نتیجه گیری:

هدف از مقاله، نشان دادن کاربرد مواد نانو و بیان مزایای استفاده از این نوع مواد در شهرسازی و حل مشکلات شهری می باشد. البته به دلیل نو بودن این نوع مصالح، زمینه های فراوانی برای کارهای نظری و عملی در دانشگاههای کشور وجود دارد که امید است که با معرفی مصالح با ساختار نانو راه برای گامهای بلندتر در این زمینه باز شود.

۱۰- منابع:

۱. مجله ACI شماره ۳، آذر ماه ۱۳۸۲
۲. مجله انجمن بتن ایران
۳. دفتر همکاری فناوری ریاست جمهوری - کمیته مطالعات سیاست نانو تکنولوژی
۴. سایتهای اینترنتی:

- www.nano.ir
- www.Hamkelasy.com
- http://www.civil-tech
- Iranian nano technology

tmocها، به علت داشتن سطح مخصوص بسیار زیاد، قابلیت جذب فراوان آلاینده های خروجی از آگزوز اتومبیل ها را دارا می باشد.

۳-۵) تصفیه آب های آلوده با استفاده از نانو مواد:

مواد نانو ساختاری نقش مهم و رو به رشدی در دفع آلودگی ها دارند. این نقش شامل استفاده از ذرات tiO_2 برای اکسید کردن آلاینده های آلی و ... در مکان های آلوده می باشد. از tiO_2 در مقیاس نانو می توان برای رفع آلاینده های جوی شامل ویروس ها و مواد شیمیایی آلی خطرناک استفاده کرد. یکی دیگر از نانو ذرات مطرح در تصفیه آب، نانو ذرات اکسید آهن می باشد. در اروپا به منظور تولید ذرات کامپوزیت فوق مغناطیسی، نانوذرات اکسید آهن را در یک محیط شیشه ای قرار دادند، بدین ترتیب با استفاده از خاصیت مغناطیسی این ذرات میکرونی به راحتی می توان فلزات سنگین را جذب نمود.

۶- بهینه سازی مصرف فراورده های نفتی با کاربرد نانو تکنولوژی:

۱. افزودنی نانو الماس و تأثیر آن در کاهش مصرف روغن موتور
۲. افزودنی فولرین و تأثیر آن در کاهش مصرف روغن موتور
۳. نانو افزودنی ها به بنزین و تأثیر آن در کاهش مصرف بنزین

۷- کاربردهای نانو تکنولوژی در مهندسی ساختمان:

شالوده و زیربنای مهندسی عمران وابسته به مصالح ساختمانی می باشد. عمده ترین مصالح ساختمانی کشور، شیشه ها، لوله ها، سیمان و آجر هستند. ۱-۷) شیشه های خود تمیز کننده و جاذب حرارت:

اخیراً دانشمندان چینی با استفاده از فناوری نانو، نوع جدیدی از شیشه های خود تمیز شونده را اختراع کرده اند. این ماده بطور اتوماتیک لایه آلوده ته نشین شده و چسبیده به سطح شیشه را تجزیه می کند. همچنین می تواند گازهای مضر را اکسید و باکتریها و ویروسها ی گوناگون موجود در هوا را استریزه نماید. مورد دیگر، شیشه های جاذب حرارت است که این نوع شیشه ها با افزودن نانو ذرات به صفحه ای متورق و محبوس کردن آن بین دو شیشه صاف ساخته می شود.

۲-۷) بهبود مقاومت بتن با کاربرد نانو ذرات در آن:

براساس مطالعه ای که در چین بر روی تأثیر نانو ذرات بر روی مقاومت خمشی و فشاری ساروج سیمان صورت گرفته، اضافه کردن نانوذرات سیلیکا و نانوذرات آهن به ملات سیمان باعث بهبود مقاومت فشاری و خمشی ملات نسبت به ملات معمولی گرویده است. با بکارگیری این نوع مصالح در ساختمان ها می توان بر یکپارچگی و مقاومت آنها در مقابل زلزله افزود.

۸- کاربردهای فناوری نانو در بهداشت و سلامت:

اخیراً یک بانداژ شفاف توسط مؤسسه بیو تکنولوژی اسپور ساخته شده است که در عین مراقبت از زخم، امکان تبادل رطوبت و هوا برای زخم را فراهم

بکارگیری الگوریتم ژنتیک در طراحی هماهنگ PSS و SVC

گردآوری: حمیدرضا معظم - شرکت مهندسين دانشمند

چکیده:

افزایش پایداری سیستم قدرت، با طراحی هماهنگ PSS و یک جبران کننده وار استاتیکی مبتنی بر پایدارساز، در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد. مشکل طراحی همزمان تحریک و کنترلرهای مبتنی بر SVC روی رنج وسیعی از شرایط بارگذاری و ساختار سیستم، به عنوان یک مشکل بهینه سازی با مقادیر ویژه مبتنی بر تابع هدف فرمول شده است و الگوریتم ژنتیک با کد حقیقی برای جستجوی بهینه پارامترهای کنترل کننده بکار برده و پایدارساز پیشنهادی را روی یک سیستم قدرت متصل به شین بی نهایت، آزمایش شده است. نتایج شبیه سازی غیر خطی و آنالیز مقادیر ویژه، تأثیرگذاری و نیرومندی روش پیشنهادی را روی رنج وسیعی از شرایط بارگذاری نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی: پایداری دینامیکی، الگوریتم ژنتیک با کد حقیقی (RCGA)، پایدارساز سیستم قدرت (PSS)، ادوات FACTS.

۱- مقدمه:

پایداری سیستم های قدرت موضوع پیچیده‌ای است که در طول سالها مورد توجه و بحث مهندسان سیستم قدرت بوده است. در واقع پایداری سیستم قدرت، خاصیتی از سیستم است که به ماشین های سنکرون سیستم، این توانایی را می‌دهد تا به اختلال در وضعیت کار عادی پاسخ دهند و به وضعیت کار عادی دیگری برگردند. در یک سیستم قدرت، استفاده از خطوط انتقال طولانی با امپدانس سری زیاد، موجب کاهش پایداری می‌شود [۱-۳]. از دهه ۱۹۶۰ تاکنون، مباحث مربوط به پایداری دینامیکی با توجه به ظهور نوسانهای فرکانس پائین مورد توجه قرار گرفته است. توانایی سیستم برای حفظ حالت سنکرونیزم در اثر اغتشاشات کوچک را پایداری اغتشاش کوچک یا سیگنال کوچک گویند و معمولاً مشکل آن مربوط به میرایی ناکافی نوسان های سیستم است. بکارگیری PSS به منظور کنترل تحریک سیستم های ژنراتور، اقتصادی ترین روش تقویت پایداری سیگنال کوچک سیستم های قدرت محسوب می‌شود، بعلاوه می‌توان از سیگنال های پایدارساز اضافی برای مدوله کردن کنترلرهای کنورتور و کنترلرهای جبران ساز استاتیکی توان راکتیو برای تقویت میرایی نوسان های سیستم استفاده کرد. وظیفه پایدارساز سیستم قدرت، افزودن میرایی به نوسان های روتور ژنراتور است که این

کار با مدوله کردن تحریک ژنراتور برای ایجاد یک مؤلفه گشتاور الکتریکی هم فاز با تغییرات سرعت روتور انجام می‌پذیرد. کنترل سریع ولتاژ و توان راکتیو، جبران سازهای استاتیکی توان راکتیو مانند جبرانگرهای وار استاتیکی (SVC) می‌توانند در تقویت عملکرد دینامیکی سیستم قدرت نقش اساسی داشته باشند. ممکن است در سیستم‌های قدرت خاصی، لازم باشد از دو یا چند شیوه جهت بهبود پایداری به طور همزمان استفاده گردد، اما در هر صورت باید شیوه پیشنهادی دارای توجیه اقتصادی باشد. یکی از این روشها استفاده همزمان از ادوات FACTS و PSS است. بنابراین باید پارامترهای آنها را بصورت بهینه طراحی کرد تا ضمن کاهش اثر متقابل آنها بر یکدیگر، میرایی سیستم به نحو قابل ملاحظه ای افزایش یابد [۴]. تا کنون مطالعاتی برای رفع مشکل هماهنگی و تطبیق بین PSS و ادوات FACTS از جمله SVC انجام شده است. بطوریکه در سال ۱۹۹۲ یک کنترلر هماهنگ بین PSS و SVC بر روی یک ژنراتور توسط مهران و همکاران انجام شد. در سال ۱۹۹۶ نیز رحیم و نسیمی، نحوه هماهنگی بین کنترلر سیستم تحریک ژنراتور و کنترلر SVC را نشان دادند و از این طریق باعث افزایش میرایی سیستم شدند. در سال ۱۹۹۴، نوروزیان و اندرسون، یک آنالیز جامع از میرایی نوسانات الکترومکانیکی سیستم قدرت استفاده کننده از ادوات FACTS را بررسی کردند و اثر SVC را بر روی نوسانات مد الکترومکانیکی مورد ارزیابی قرار دادند. همچنین در سال ۱۹۹۷، وانگ و سويفت، مطالعاتی از اثرات ادوات FACTS را بر روی ضریب گشتاور میرایی سیستم انجام دادند [۵]. تا این که در سال ۲۰۰۲، مسائل و نیازمندیهای مشکل هماهنگی و تطبیق بین PSS و SVC توسط عبیدو و عبدالمجید مورد بررسی قرار گرفت [۶]. در نهایت عبیدو و عبدالمجید، در یک سری تحقیقات تکمیلی در سال ۲۰۰۳، ارزیابی جامعی از اثرات تحریک و کنترلر SVC بر روی یک سیستم قدرت تک ماشین متصل به شین بی نهایت انجام دادند. اما این کار به صورت off-line و در نقاط کاری خاص انجام می‌شد که در عمل به دلیل سرعت پایین الگوریتم، قابل پیاده سازی نبود [۷ و ۸].

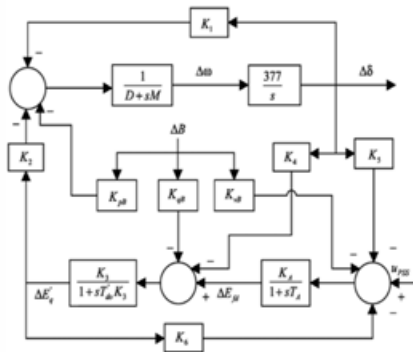
در این مقاله به بررسی پایدارسازی سیستم قدرت با وجود PSS و SVC می‌پردازیم. بدین منظور تابع هدفی برای انتقال تمامی قطب های سیستم به نقاط پایدار سیستم تعریف می‌شود. یافتن پارامتر های بهینه سیستم برای ارضاء تابع هدف، توسط الگوریتم ژنتیک انجام می‌شود که قادر به تعیین پارامترهای بهینه PSS و SVC در تمام نقاط کاری شبکه قدرت می‌باشد. نتایج شبیه سازی ها حاکی از مطلوب بودن روش پیشنهادی نسبت به روشهای پیشین می‌باشد.

۲- مدل سیستم:

(۱-۲) مدل ژنراتور و سیستم تحریک:

در این مقاله، یک سیستم قدرت تک ماشین به شین بینهایت مطابق با شکل

بر این اساس، بلوک دیاگرام سیستم قدرت تک ماشینه با شین بینهایت با در نظر گرفتن PSS و SVC در شکل (۳) نشان داده شده است.

شکل (۳): بلوک دیاگرام خطی شده سیستم

در شکل (۳)، ضرایب K_1 تا K_6 و K_p و K_q و K_v مقادیری هستند که به صورت زیر تعریف می شوند:

$$\begin{aligned} K_1 &= \frac{\partial P_e}{\partial \delta} & K_2 &= \frac{\partial P_e}{\partial E'_q} & K_{pB} &= \frac{\partial P_e}{\partial B} \\ K_4 &= \frac{\partial E'_q}{\partial \delta} & K_3 &= \frac{\partial E'_q}{\partial E'_q} & K_{qB} &= \frac{\partial E'_q}{\partial B} \\ K_5 &= \frac{\partial v}{\partial \delta} & K_6 &= \frac{\partial v}{\partial E'_q} & K_{vB} &= \frac{\partial v}{\partial B} \end{aligned} \quad (4)$$

معادله خطی سازی شده سیستم در معادله (۵) داده شده است:

$$\begin{bmatrix} \Delta \dot{\delta} \\ \Delta \dot{\omega} \\ \Delta \dot{E}'_q \\ \Delta \dot{E}'_d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 377 & 0 & 0 \\ -\frac{K_1}{M} & -\frac{D}{M} & -\frac{K_2}{M} & 0 \\ \frac{K_4}{T'_{dq}} & 0 & \frac{K_3}{T'_{dq}} & -\frac{1}{T'_{dq}} \\ -\frac{K_5 K_6}{T_A} & 0 & -\frac{K_4 K_6}{T_A} & -\frac{1}{T_A} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Delta \delta \\ \Delta \omega \\ \Delta E'_q \\ \Delta E'_d \end{bmatrix} \quad (5)$$

۴- روش پیشنهادی:

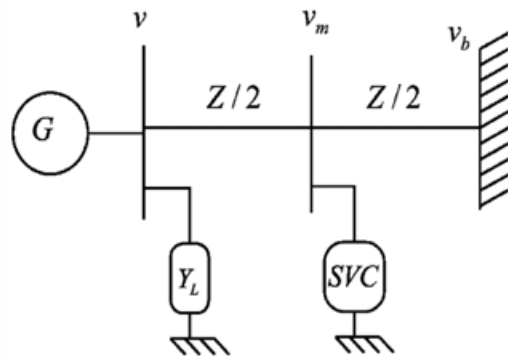
۴-۱) مشخص کردن مدهای ناپایدار و طراحی پایدار ساز:

مقادیر ویژه سیستم را از معادله (۵) بدست می آید. مقادیر ویژه ماتریس شامل تمامی قطب های سیستم مورد نظر در شکل (۴) است. در ساختار PSS و SVC از کنترل کننده پیش فاز- پس فاز استفاده شده است که برای تنظیم آن، نیاز به تنظیم ضرایب K و مقادیر T_1 و T_3 است. در این مقاله، بازه وسیعی از نقاط کاری سیستم از بارهای سبک تا بارهای سنگین و همچنین ضریب توانهای پیش فاز در نظر گرفته شده اند. پایدار ساز به منظور حداکثر کردن ضریب میرایی مدهای ضعیف و ناپایدار سیستم در نقاط مختلف کاری سیستم طراحی می شود. لذا با در نظر گرفتن ناحیه ای که در آن نتیجه فوق حاصل می شود، تابع هدفی به صورت ((کمینه نسبت میرایی مد الکترومکانیکال در شرایط بارگذاری نام)) در نظر گرفته شده است.

در فرآیند بهینه سازی، هدف بیشینه کردن تابع هدف است. البته تا جایی که محدودیت های در نظر گرفته شده، اعمال شده باشند. محدودیت های پارامترهای K و T_1 و T_3 در SVC و همچنین K و T_1 در PSS یک طبقه به صورت معادله (۶) تعریف می شود:

(۱) در نظر گرفته شده است. در این شکل، ژنراتور سنکرون به PSS تجهیز شده و یک SVC در وسط خط ارتباطی وجود دارد. در این راستا، برای سیستم تحریک ژنراتور مورد نظر، رابطه زیر حاکم می باشد:

$$E'_{fd} = (K_A(V_{ref} - v - u_{pss}) - E'_{fd}) / T_A \quad (1)$$

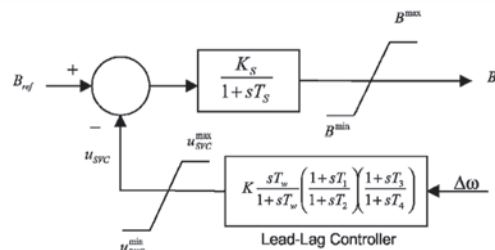

شکل (۱): سیستم تک ماشینه به شین بی نهایت

که V_{ref} ، K_A و T_A به ترتیب ولتاژ پایه، بهره و ثابت زمانی سیستم تحریک هستند. سیستم تحریک طبق مدل IEEE، ST1 از یک کنترل کننده پیش فاز- پس فاز به عنوان PSS برای تولید سیگنال پایدارساز استفاده می شود.

۲-۲) پایدارساز بر مبنای SVC:

در شکل (۲)، بلوک مربوط به SVC به صورت جبران کننده پیش فاز- پس فاز نشان داده شده است:

که سوسپتانس B به صورت زیر بیان می شود:

$$\dot{B} = (K_S(B_{ref} - u_{svc}) - B) / T_S \quad (2)$$

که در آن B_{ref} ، سوسپتانس پایه است. T_S و K_S به ترتیب بهره و ثابت زمانی SVC هستند.

۳- مدل خطی شده سیستم:

برای طراحی کنترل کننده، ابتداء نیاز به خطی سازی مدل حول نقاط کار سیستم است [۲،۱]. این عمل بر اساس معادلات ماشین سنکرون و سوسپتانس SVC انجام می شود که می توان ماتریس حالت را به صورت زیر بیان کرد:

$$\dot{X} = AX \quad (3)$$

که $X = [\Delta \delta, \Delta \omega, \Delta E'_q, \Delta E'_d, \Delta u_{pss}, \Delta B]^T$ است.

تابع برازندگی، بهترین کروموزم ها انتخاب شده و به نسل بعد منتقل می شود. در نهایت بر روی کروموزم های باقیمانده، عملگرهای جهش و ترکیب اجراء شده که در نتیجه، کروموزوم های نسل بعد ایجاد می شود. فلوجارت روش در شکل (۴) آمده است [۹].

۵- شبیه سازی:

در این قسمت، مقایسه ای بین دو روش طراحی پایدارساز بر اساس شکل (۱) و بر مبنای الگوریتم ژنتیک و روش کلاسیک انجام شده است. پارامترهای بهینه PSS و SVC توسط الگوریتم، ژنتیک تعیین می شود. در روند الگوریتم از ۱۰۰ کروموزوم به عنوان جمعیت اولیه استفاده شده است. در هر بار اجرای الگوریتم عملگرهای جهش و ترکیب، به ترتیب با احتمال ۰/۵ و ۰/۴ بکار گرفته می شود. پس از پیاده سازی روش پیشنهادی بر روی مدل خطی شده سیستم، شاهد پایدارسازی و انتقال مدهای ناپایدار به مکانهای مطلوب هستیم. در جداول (۱) تا (۳) مقادیر ویژه سیستم، قبل و بعد از انتقال مقادیر ویژه به ازا نقاط کاری مختلف سیستم مقایسه شده اند.

پس از تخمین پارامترهای بهینه PSS و SVC و قرار دادن آنها در بلوک دیگرام شکل (۳)، به گشتاور ژنراتور، ورودی پله با اندازه ۱ pu در لحظه ۱ sec، و ۱- pu در لحظه ۸ sec، اعمال می شود. پاسخ سیستم به اعمال نتایج شبیه سازی در شکل (۵) آمده است. این نتایج مربوط به مقایسه دو روش کلاسیک و پیشنهادی می باشد که در آنها، تغییرات سرعت زاویه ای روتور بر حسب زمان نشان داده شده است. همانطور که مشخص است تغییرات سرعت زاویه ای روتور در روش پیشنهادی به میرایی مطلوب می رسد که در مقایسه با روش کلاسیک، بهبود قابل ملاحظه ای پیدا کرده است. همچنین کاهش نسبی در فراجهدش پاسخ، نشانگر برتری روش پیشنهادی نسبت به

جدول (۱): مقادیر ویژه سیستم برای بار پیش فاز

$P_i = 0.7 \text{ pu} \quad Q_i = -0.3 \text{ pu}$	
بدون پایدارساز	پس از تنظیم
$0.0262 \pm 0.4887j$	-18.76852
$-10.1241 \pm 3.1969j$	$-0.6776 \pm 0.7306j$
	$-1.1637 \pm 4.8405j$
	$-1.1484 \pm 1.9073j$
	-1.0903

جدول (۲): مقادیر ویژه سیستم برای بار نرمال

$P_i = 0.3 \text{ pu} \quad Q_i = 0.1 \text{ pu}$	
بدون پایدارساز	پس از تنظیم
$0.2951 \pm 4.9596j$	-19.2794
$-10.3933 \pm 3.837j$	$-0.2867 \pm 1.8088j$
	$-1.0961 \pm 3.9392j$
	$-1.1037 \pm 0.5473j$
	-1.3172

$$K_{\min} \leq K \leq K_{\max} \quad (6)$$

$$T_{1\min} \leq T_1 \leq T_{1\max}$$

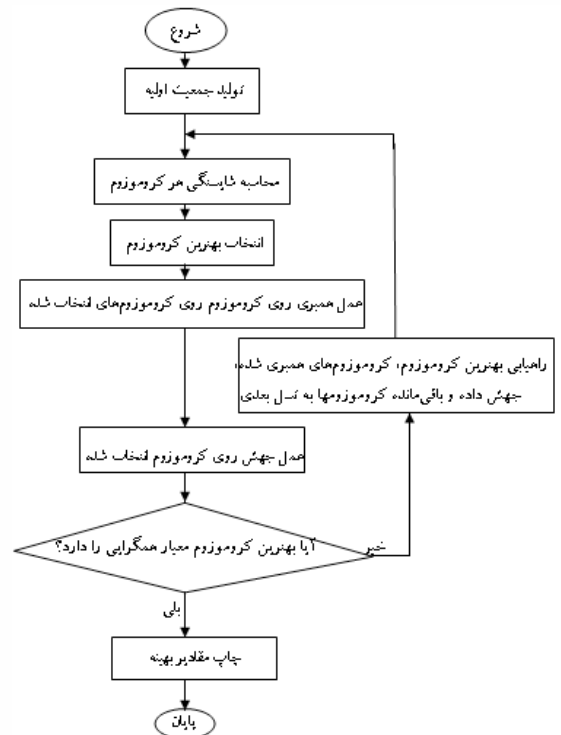
$$T_{3\min} \leq T_3 \leq T_{3\max}$$

لازم به ذکر است، برای تعیین پارامترهای پایدار ساز و به منظور ارضاء تابع هدف از روش الگوریتم ژنتیک استفاده شده است که در ادامه ساختار الگوریتم ژنتیک به طور خلاصه بیان می شود.

۴-۲) پیاده سازی الگوریتم ژنتیک:

الگوریتم ژنتیک، الگوریتمی است مبتنی بر تکرار که اصول اولیه آن از ژنتیک طبیعی اقتباس گردیده است. تنها اطلاعات مورد نیاز الگوریتم ژنتیک، داده هایی در مورد کیفیت روش حل های ایجاد شده بوسیله هر مجموعه متغیر است. این در حالی است که روش های بهینه سازی دیگر، نیازمند اطلاعات مشتق و یا شناخت کاملی از ساختمان مسئله و متغیرها می باشد. به همین خاطر الگوریتم ژنتیک، قابل انعطاف تر از سایر روشهای جستجو است [۹].

به منظور تعیین مقادیر بهینه پارامترهای پایدارسازها با استفاده از الگوریتم ژنتیک، ضرایب پایدارسازها به عنوان کروموزمها در نظر گرفته شده است. در این قسمت تعدادی کروموزوم که هر کدام حاوی تمام پارامترهای مجهول مسئله است، به عنوان جمعیت اولیه انتخاب می شود. البته در ایجاد این جمعیت اولیه حدود مجاز پارامترها در نظر گرفته شده است. ساختار الگوریتم در شکل (۵) توصیف شده است.

شکل (۴): فلوجارت اجرایی الگوریتم ژنتیک

پس از خطی سازی مدل در نقاط کاری، مقادیر ویژه سیستم را به ازا مقادیر جمعیت اولیه، محاسبه و مقدار خطا را بدست می آوریم. سپس با استفاده از

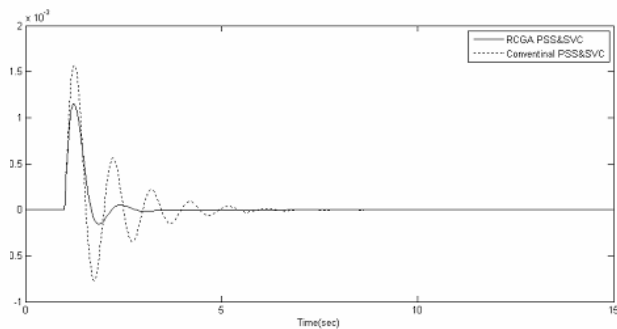
PSS و SVC انجام گرفت. بدین منظور با استفاده از روش الگوریتم ژنتیک، قطبهای ناپایدار سیستم به یک نقطه مشخص، که در آن پایداری سیستم قدرت تضمین می گردد، انتقال داده می شود. سپس روش مذکور بر روی یک شبکه تک ماشین به شین بی نهایت شامل ژنراتور، PSS و یک جبران ساز استاتیک توان راکتیو اعمال شده است. الگوریتم ژنتیک پیشنهادی در این مقاله حاکی از آن است که با انجام محاسبات کمتر و ساده تر به راحتی می توان پارامترهای PSS و SVC را تعیین نمود و سرپرتهر به جوابهای مطلوب رسید.

جدول (۳): مقادیر ویژه سیستم برای بار سنگین

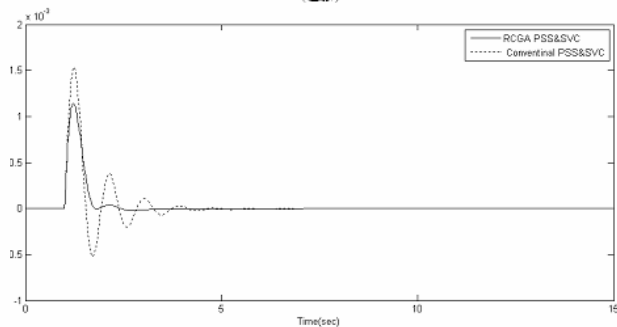
$P_i = 1.1 \text{ pu}$	$Q_i = 0.1 \text{ pu}$
بدون پایدار ساز	پس از تنظیم
$+0.4125 \pm j4.7282$	-18.9894
$-10.5104 \pm j3.3453$	$-0.5676 \pm j9.3508$
	$-0.7239 \pm j3.7484$
	$-0.7920 \pm j0.5555$
	-2.0112

۹- مراجع:

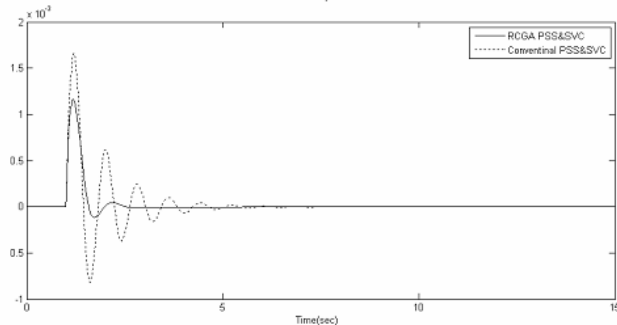
- [1] Yu YN. Electric power system dynamics. New York: Academic Press;2002.
- [2] Sauer PW, Pai MA. Power system dynamics and stability. Englewood Cliffs, NJ, USA: Prentice-Hall; 1998.
- [3] P. Kundur, Power Systems Stability and Control. New York: McGraw-Hill, 1994.
- [4] M. A. Abido and Y. L. Abdel-Magid «Analysis and Design of Power System Stabilizers and FACTS Based Stabilizers Using Genetic Algorithms», Accepted for Presentation in Power System Computation Conference PSCC-2002 Vol. 33, pp. 2002, 28-24.
- [4] Mehran, A.R., Hogg, B.W., and El-Sayed, M.L., : “Coordinated control of synchronous generator excitation and static VAR compensators”, IEEE Trans. Energy Conv. , Vol. 7, No. 4, pp. 622-615, Dec 1992.
- [5] Rahim ,A., Nassimi, S., “Synchronous generator damping enhancement through coordinated control of exciter and SVC”, IEE Proc Gener Transm Distrib., Vol. 143, No. 2, pp. 218-211, March 1996.
- [6] Noroozian, M., Anderson, G., “ Damping of power system oscillations by use of controllable components”, IEEE Transactions on Power Delivery., Vol. 9, No. 4, pp. 2054-2046, October 1994.
- [7] Abdel-Magid, Y.L., and Abido, M.A., “Optimal multiobjective design of robust power system stabilizers using genetic algorithms”, IEEE Trans on Power Syst., Vol. 18, pp. 2003, -1125.
- [8] Abido, M.A., and Abdel-Magid, Y.L., «Power system stability enhancement via coordinated design of a PSS and an SVC-based controller», IEEE international Conference Vol 2, pp. 17-14. 853 - 850 Dec 2003.
- [9] Goldberg, E.D., Genetic Algorithms in Search, Optimization and Machine Learning. Addison Wesley Publishing Company, 2003.

(الف)

(ب)

شکل (۵): تغییرات سرعت زاویه ای روتور با طراحی PSS و PSS&SVC به روش RCGA در شرایط

بارگذاری - الف) نرمال (ب) سنگین، ج) ضریب توان پیش فاز

۸- نتیجه گیری:

در این مقاله پایداری سیستم قدرت از طریق هماهنگ سازی پارامترهای

زمینه امور کشاورزی، غذا و محیط زیست است، انجام گردیده است. در این مطالعه کاربردهای فناوری نانو در زمینه‌هایی از قبیل افزودنی‌های سوخت، پیل‌های خورشیدی (فوتوولتائیک)، اقتصاد هیدروژنی و ذخیره الکتروسیته مورد بررسی قرار گرفته است. این بررسی‌ها نشان می‌دهد که فناوری نانو می‌تواند انتشار گازهای گلخانه‌ای را تا بیش از ۲٪ در حال حاضر و بیش از ۲۰٪ تا سال ۲۰۵۰ کاهش دهد. همچنین افزودنی‌های نانو ذره‌ای نشان داده‌اند که می‌توانند راندمان سوخت موتورهای دیزلی را تا تقریباً ۵٪ افزایش دهند، در نتیجه انتشار CO₂ در انگلستان ۲ تا ۳ میلیون تن در سال کاهش می‌یابد. این موضوع می‌تواند فوراً در نیروگاه‌های دیزلی انگلستان اجراء شود. هر چند ابتداء باید نگرانی‌های مرتبط با سلامتی ناشی از تماس با نانو ذرات آزاد در گازهای خروجی دیزلی، رفع شود. بدین منظور توصیه‌هایی شده است که عبارتند از: آزمایش‌های سمیت شناسی جامع و آزمایش‌های عملکرد مستقل کمک‌کننده برای نشان دادن سود محیطی آن. از سوی دیگر قیمت بالای پیل‌های خورشیدی مانع استفاده از آنها برای تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر می‌شود. اما فناوری نانو می‌تواند باعث کاهش قابل توجه هزینه تولید پیل‌های خورشیدی شود. اگر یک شبکه تولید برق از انرژی خورشیدی، بتواند ۱٪ کل نیازهای برق را تولید کند، انتشار گاز گلخانه‌ای CO₂ مثلاً در انگلستان سالانه تقریباً ۵/۱ تن کاهش می‌یابد. وسایل نقلیه مبتنی بر سوخت هیدروژنی می‌توانند انتشار همه آلاینده‌های مضر را از وسایل نقلیه حذف کنند. یکی از مشکلات اصلی اقتصاد مبتنی بر هیدروژن، ذخیره هیدروژن است که فناوری نانو می‌تواند کمک زیادی برای رفع این مشکل بکند، نانو ساختارهایی از قبیل نانولوله‌های کربنی، فولرین‌ها و غیره، توان بالقوه‌ای در ذخیره‌سازی هیدروژن دارند. همچنین فناوری نانو در پیل سوختی که در آن انرژی ناشی از سوخت هیدروژن به برق تبدیل می‌شود، کاربرد دارد، مثلاً نانوکاتالیست‌ها می‌تواند عملکرد آنها را بهبود دهند. اگر هیدروژن به عنوان منبع انرژی استفاده شود، انتشار گاز گلخانه‌ای CO₂ که در انگلستان سالانه ۱۳۲ میلیون تن است، به طور کامل حذف می‌شود.

۳. وجود نانو ذرات در مواد غذایی مفید است:

دانشمندان هلندی بر این باورند که غذاهای تولید شده با استفاده از نانوتکنولوژی از سلامت کامل برخوردار بوده و قدرت جذب مواد غذایی را در بدن انسان به میزان مؤثری افزایش خواهد داد. به گفته دانشمندان استفاده از غذاهایی که به واسطه این تکنولوژی فراهم آمده اند به دلیل ذه‌نیت متفاوت افراد از نانوتکنولوژی و ذرات نانو و تأثیرات احتمالی این نوع غذاها با استقبال چندانی مواجه نمی‌شود. با این حال نانوتکنولوژی به راحتی قادر است با تغییر ساختار غذاها، مواد غذایی سالم و تأثیرگذاری را برای بدن انسان

۱. استفاده از نانو ذرات خود تابش برای درمان عمیق تر سرطان:

روش درمان فتودینامیک (PDT) نوعی درمان سرطان است که از تلفیق یک ماده شیمیایی به نام حساس‌کننده نوری و نوع خاصی از اشعه که باعث کشتن سلولها می‌شود حاصل می‌گردد. اگرچه روش PDT به طور گسترده‌ای جهت درمان سرطان پوست مورد استفاده قرار گرفته، با این حال استفاده از آن برای درمان سرطان‌های عمیق تر یکی از مشکلات عمده پیش رو است، چرا که نور لازم جهت انجام PDT قادر به نفوذ به مناطق عمقی بافتها نیست. محققان دانشگاه تگزاس برای رفع این مشکل نوع جدیدی از PDT را عرضه کرده‌اند که در آن نور به کمک نانو ذرات درخشانی که به آنها مواد تحریک شونده با نور متصل می‌باشد، ایجاد می‌شود. موقعی که ترکیب نانو ذره - ماده تحریک شونده با نور به سمت یک تومور هدایت می‌شود و به کمک اشعه X یا سایر منابع تابش تحریک می‌گردد، ذرات شروع به تولید نور کرده و مواد تحریک شونده با نور فعال می‌شوند. با استفاده از این ایده جدید درمانی هیچگونه نور خارجی برای فعال کردن ماده تحریک شونده با نور در درون تومورها نیاز نیست و از این رو ضخامت بافتها یک عامل محدود کننده برای استفاده از PDT نخواهد بود. از طرفی با توجه به اینکه تابش اشعه و فتودینامیک درمانی با هم تلفیق شده و با هم اتفاق می‌افتد، لذا تخریب تومور به صورت مؤثرتری اتفاق می‌افتد. با توجه به اینکه اشعه X قادر به نفوذ به بافت‌های عمقی است، از آن می‌توان برای درمان تومورهای عمقی استفاده کرد. به همین دلیل روش مذکور، راهکاری ساده، اما مؤثر برای درمان سرطان ارائه کرده است. برای دستیابی به کاربردهای عملی، مجموعه نانو ذره - پورفیرین بایستی به کمک حامل‌هایی همچون آنتی‌بادی‌ها، پپتیدها، لیپوزوم‌ها و سایر ملکول‌های فعال به سلول‌های تومور انتقال داده شوند. برای طراحی این حامل‌ها افراد بایستی به اثر آنها بر مقدار تولید اکسیژن فعال توجه داشته باشند. در این مطالعه محققان از اسیدفولیک برای هدف گیری گیرنده‌های فولات در سلول‌های سرطانی استفاده کردند. نتایج آنها نشان داد که اسیدفولیک هیچ اثری بر روی مقدار تولید اکسیژن فعال در مجموعه نانو ذره ندارد. از این سیستم به طور عملی جهت انجام روش‌های فعال سازی به کمک نور می‌توان استفاده کرد.

۲. کاهش گازهای گلخانه‌ای با استفاده از فناوری نانو:

نتایج یک مطالعه که در انگلستان انجام شده است، نشان می‌دهد که فناوری نانو می‌تواند استفاده از منابع انرژی تجدیدناپذیر و انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهد. این مطالعه توسط سازمان «دفرا» (Defra) که سازمانی در

آماده کرده و از میزان عوامل نامناسب و آزار دهنده موجود در غذا بکاهد. در نهایت ساختارهای نانو ذرات موجود در غذاها تحت تأثیر سیستم هاضمه از بین می روند و در نتیجه هیچ ذره نانویی در بدن انسان باقی نخواهد ماند. همچنین در حال حاضر دانشمندان اروپایی موفق به تولید نانو ساختارهایی شده اند که می تواند مواد مغذی را به مناطق خاصی از بدن هدایت کرده و تأثیر گذاری این مواد را بر روی اعضاء بدن انسان افزایش دهند. با این حال برخی از کاربردهای نانو در صنایع غذایی همچنان جدال بر انگیز است. برای مثال مواد فلزی به ویژه ذرات نقره و نانو ذرات در بسته بندیهای که به منظور جلوگیری از فاسد شدن مواد غذایی به صورتی گسترده مورد استفاده قرار می گیرند، می تواند به داخل غذا راه یابد که وجود این ذرات می تواند مشکلاتی را برای سلامتی انسان به وجود آورد. دانشمندان معتقدند با وجود فوائد اثبات شده نانو ذرات در صنعت غذایی، قبل از استفاده انبوه از این مواد باید تحقیقات گسترده ای در رابطه با تأثیرات آن بعمل آید.

۴. رایحه‌ای که فرد را سیر می‌کند:

محققان امکان تولید نسل تازه‌ای از مواد غذایی را فراهم کرده‌اند که می‌توانند در حین جویده شدن، رایحه‌ای ضد احساس گرسنگی آزاد کند و امکان جدیدی برای مبارزه با افزایش وزن توسط دانشمندان هلندی باشد. این رایحه مانع از احساس گرسنگی خواهد شد و فرد را از مصرف کالری اضافی باز خواهد داشت. این مواد غذایی می‌تواند با اپیدمی چاقی در جهان مبارزه کند. پیش از این روش‌های دیگری مانند تولید مواد غذایی که بتواند در معده احساس سیری ایجاد کند، پیش‌بینی شده بود و تمرکز محققان بر روی توسعه آنها بود. این روش جدید می‌تواند دامنه تلاش‌ها را توسعه دهد. در این روش مولکول‌های فراری به کار خواهند رفت که می‌توانند مناطق خاصی از مغز را تحریک و احساس سیری را به فرد القاء کنند. تحلیل‌ها نشان می‌دهد رایحه‌ای که در حین جویدن و صرف غذا آزاد می‌شود، می‌تواند به فرد احساس سیری بدهد و او را از ادامه صرف غذا باز دارد. در این تحقیق روش‌هایی مانند تولید غذاهایی که رایحه بیشتری حین جویدن تولید می‌کنند یا استفاده از مواد فراری که بتوانند تأثیر بیشتری بر نواحی سیری مغز داشته باشند، طرح شده است.

۵. جادوی نانو در شیمی!

محققان مؤسسه پلی تکنیک رنسلار در نیویورک راهی برای جوشاندن آب با کمک نانوفن‌آوری یافته‌اند که قابلیت جوشاندن آب را ۳۰ برابر افزایش می‌دهد. این محققان دریافته‌اند با افزودن لایه‌ای از نانومیله‌های مسی می‌توان با صرف انرژی‌ای ۳۰ بار کمتر از میزان معمول، آب را جوشاند. موارد استفاده این تکنیک بسیار گسترده بوده و در طیف وسیعی از محصولات که به فرآیند

جوشاندن نیاز دارند، قابل استفاده است. به نظر می‌رسد این افزایش قابلیت جوشش در نتیجه اثر متقابل و فعل و انفعالات جالب توجه بین سطوح در مقیاس نانو و میکرو در فلز باشد. برای جوشیدن آب، حرارت زیادی لازم است و در فرآیند جوشیدن به یک میانجی میان آب و هوا نیاز است، به عنوان مثال در یک ظرف آب، هوا در دو سطح میانجی ظاهر می‌شود؛ اول در جایی که سطح آب در مجاورت هوا قرار دارد و دوم در درون ظرف آب که در مقیاس میکرو به صورت حباب در هنگام جوشیدن آب قابل مشاهده است. این تیم تحقیقی اعلام کرده است: یک نوار از نانوتارهای مسی می‌تواند به ذرات هوای موجود در آب اجازه دهد خود را به سطح آب رسانده و مانع از هجوم ذرات آب به فواصل و شکاف‌های ایجاد شده، شود و بدین ترتیب مخزنی پایا از حباب‌های ریز و مستمر فراهم شود. مخلوط‌های نانو و میکرو ذاتاً قادر به ایجاد یک فرآیند جوشیدن مطلوب نمی‌باشند، چرا که بسته‌های نانو بسیار کوچک بوده و شکاف‌های در مقیاس میکرو به سرعت و تنها توسط آب پوشانده می‌شوند، در حالی که در اثر پدیده مولتی اسکیل (یا چند مقیاسی) قابلیت جوشیدن به طرز چشمگیری بهبود می‌یابد. این محققان می‌گویند با تکنولوژی استفاده از نانولوله‌های مس شاهد یک افزایش ۳۰ برابری در تراکم حباب‌های فعال در سطح بوده‌اند. نتیجه این تحقیقات می‌تواند موجب پیشرفت حائز اهمیتی در راندمان و صرفه‌جویی در هزینه مصارف صنعتی مربوط شود. موارد کاربرد این تکنولوژی بسیار هیجان انگیز و گسترده است، چرا که امکان جوشاندن آب با ۳۰ برابر انرژی کمتر به معنی ۳۰ برابر صرفه‌جویی در هزینه‌ها است.

۶. تصویربرداری همزمان از همه جهات با نانو فناوری ممکن شد:

محققان آمریکایی با استفاده از نانوالیاف‌ها تصویربرداری هم زمان از همه جهات را امکان پذیر کردند. تصور کنید که یک سرباز بتواند با دیدن همه جهات در یک لحظه، تهدیدها را شناسایی کند. اکنون محققانی در مؤسسه فناوری ماساچوست (MIT) با توسعه یک روش تصویربرداری جدید که حاوی الیاف نانوساختار شناساگر نور است، توانسته‌اند این رؤیا را یک مرحله به واقعیت نزدیک‌تر کنند. این الیاف نانوساختار می‌توانند بصورت یک شبکه انعطاف‌پذیر یا حتی یونیفرم یک سرباز ساخته شوند. الیاف منفرد ساخته شده بوسیله این محققان، شامل دو صفحه مجزای از عدسی‌های نیمه‌هادی به ضخامت فقط ۱۰۰ نانومتر است که مانند یک غلتک سوئیسی تا شده‌اند. الکترودها داخل این الیاف قرار داده شده‌اند و استوانه حاصل که ۳۵ سانتی‌متر طول دارد، با یک پوشش عایق محافظت شده‌است. این الیاف نانوساختار می‌تواند نور را شناسایی کند، زیرا فوتون‌ها با برهم‌کنش با یک ماده نیمه‌هادی، می‌توانند اتم‌های آن را یونیزه کرده و جریان الکتریکی داخل آن را تحت تأثیر قرار دهد.

استحکام برشی بالای این نانوجسبها را تأیید کرده‌اند. این محصول جدید در بسته‌های ۳/۵ پوندی قابل دسترسی است. همچنین برای مشتریان صنعتی، این محصول در حجم‌های بالاتر به صورت بسته‌های ۷۲ پوندی و ۷۲۰ پوندی قابل دسترسی است. توزیع‌کننده‌های این شرکت، نیز این نانوجسبها را برای مشتریان خود و دیگر مشتریان تبلیغ خواهند کرد به گفته رئیس شرکت، چسب اپوکس دومین محصول این شرکت است که بوسیله نانومواد تقویت شده است. این چسب نه تنها عملکرد عالی دارد، بلکه فناوری هزینه‌ها را نیز کاهش می‌دهد. شرکتیایی که در حال حاضر از چسب‌های نمره هوافضای گران‌قیمت استفاده می‌کنند، اکنون می‌توانند محصول بهتری که هزینه‌های آن نیز ۳۰٪ کمتر است، را بخرند. علاوه بر این، توزیع و خدمات پس از فروش این محصول از محصولات فعلی بهتر است.

۹. ترانزیستور یک اتمی ساخته شد:

محققان دانشگاه هلسینکی در فنلاند و دانشگاه‌ای نیوساوت ولز و ملبورن در استرالیا موفق به ساخت یک ترانزیستور کارآمد و مؤثر شده‌اند که منطقه فعال آن فقط از یک اتم منفرد فسفر در سیلیسیم تشکیل می‌شود. تولید سریع رایانه‌ها که جامعه اطلاعاتی امروزی را خلق کرده‌اند، اساساً بر اساس کاهش اندازه ترانزیستورها شکل گرفته است. در ترانزیستوری که اخیراً طراحی و ساخته شده است، تمام جریان الکتریکی از میان فقط یک اتم منفرد عبور می‌کند. این دستاورد به محققان امکان می‌دهد که تأثیرات ناشی از محدودیت بی‌نهایت در اندازه ترانزیستورها را مورد مطالعه قرار دهند.

۱۰. یک قرص بخورید، به اندازه ۸۰ دقیقه پیاده‌روی، کالری آب کنید:

دانشمندان موفق به تولید نوعی قرص لفل شده‌اند که می‌تواند به اندازه ۸۰ دقیقه پیاده‌روی، کالری بدن را آب کند. این قرص لاغری «کاسپی پلکس» نام دارد که از لفل‌های تند و لفل سبز تولید شده است و از لفل‌های بسیار تند و قرمز رنگ در این قرص جدید برای کاهش وزن استفاده می‌شود. محققان می‌گویند لفل قرمز و لفل سبز تند سرعت متابولیسم را افزایش داده و بنابراین به افراد کمک می‌کند که سریعتر وزن خود را کاهش دهند. البته مصرف این نوع لفل‌ها و عصاره‌های آن در مقادیر زیاد می‌تواند تحریک‌کننده باشد و تندی زیاد آنها غیر قابل تحمل است. به همین خاطر دانشمندان با تولید قرص جدیدی به شکل کپسول، بر این مشکل غلبه کرده‌اند. قرص جدید بدون اینکه باعث بروز این تحریکات شود، می‌تواند کالری بدن را کاهش دهد. آزمایشات کلینیکی روی این قرص در دانشگاه اوکلاهما می‌امریکا انجام گرفته است.

فوتونها با طول موج بلند و انرژی نسبتاً کم هنگام برخورد با این الیاف می‌توانند یک جریان بزرگ فقط در نیمه‌هادی بیرونی ایجاد می‌نمایند. فوتونها با طول موج کوتاه، انرژی بالاتری دارند و بنابراین می‌توانند در هر دو نیمه‌هادی داخلی و خارجی جریان‌هایی ایجاد کنند. این محققان با مقایسه جریان‌های مرتبط در این دو نیمه‌هادی می‌توانند رنگ نور ورودی را تعیین کنند. مهمترین چالش هنگام ساخت این الیاف، مجتمع کردن الکترونها است. به گفته یکی از این محققان، نیاز به انتخاب فلزی بود که خواص الکترونیکی بسیار متفاوت اما خواص گرمایی مشابهی با این نیمه‌هادی‌ها داشته باشد. قلع انتخاب مناسبی بود زیرا بسیار نرم و انعطاف‌پذیر است و می‌تواند به صورت انعطاف‌پذیر و بدون شکسته شدن، تغییر شکل یابد.

۷. مقداری کثیفی پوست برای بدن مفید است!

محققان آمریکایی در تحقیقات خود دریافتند که مقداری کثیفی پوست برای سلامت بدن و جلوگیری از التهاب زخمها مفید است. دانشمندان مدرسه پزشکی دانشگاه کالیفرنیا کشف کردند که گونه ای باکتری از خانواده استافیلوکوکها قادر است از ایجاد واکنش‌های مولکولی که منجر به التهاب می‌شوند، جلوگیری کند. مولکولی که موجب این التهابها می‌شود، «اسید لیپوتیویک» (LTA) نام دارد که روی سلولهای «کراتینوسیت» عمل می‌کند. این محققان در این خصوص اظهار داشتند: «نتایج شگفت‌انگیز این تحقیقات یک پایه مولکولی را برای درک فرضیه بهداشت ارائه می‌کند. تاکنون اطلاعات کمی در خصوص فرآیند بهبود زخمها در دسترس بود.» اصطلاح «فرضیه بهداشت» بیان می‌کند که محیط‌های کاملاً ضد عفونی شده ای که بسیاری از کودکان کشورهای توسعه یافته در آنها رشد می‌کنند، رقم ابتلاء به آلودگیها را افزایش می‌دهد. بدین ترتیب در این محیط که به دور از محیط طبیعی است، باکتریها و ویروسها به سرعت تغییر ماهیت داده و جهش می‌یابند و هزاران گونه جدیدی را ایجاد می‌کنند که در مقابل داروها بسیار مقاوم بوده و بسیار خطرناک هستند. به گفته این محققان برخورداری از یک جمعیت باکتریها بر روی پوست بدن از فرآیندهای التهابی ناشی از ایجاد زخم جلوگیری می‌کند، به همین علت نباید پوست را بیش از حد تمیز نگهداشت. در حقیقت مقداری کثیفی برای سلامت بدن مفید است.

۸. ورود نانوجسب‌های پلیمری به بازار:

یکی از شرکت‌های پیشرو جهانی در زمینه کاربردهای نانومواد، خط جدید تولید نانوجسب‌های اپوکسی خود معروف به چسب‌های اپوکس را راه‌اندازی کرد. این چسب جدید برای اینکه جایگزین چسب‌های نمره هوافضا شود، طراحی شده است. این شرکت از نانولوله‌های کربنی بعنوان فاز تقویت‌کننده در این نانوجسب‌های اپوکسی استفاده کرده است. تست‌های آزمایشگاهی عملکرد و

چکیده:

در صنایع و فرآیندهای صنعتی از سنسورهای اختلاف فشار خازنی به صورت گسترده ای استفاده می شود. دلیل گسترش روز افزون این نوع سنسورها در صنعت، داشتن مزایایی مانند حساسیت بالا و مصرف پایین توان می باشد. سنسورهای اختلاف فشار خازنی دارای معایبی نیز هستند. از جمله این معایب می توان به تأثیر عوامل محیطی مانند: دما، رطوبت و آلودگی بر روی رفتار این نوع سنسورها اشاره نمود.

معمولاً مدل ریاضی دقیقی از سنسورها که رابطه بین کمیت اندازه گیری شده و پاسخ را نشان دهد و همچنین وابستگی خروجی سنسور به پارامترهای محیطی را بیان کند، در دسترس نمی باشد. بعلاوه چون اکثر سنسورها دارای مشخصه رفتاری غیر خطی هستند و پارامترهای محیطی رفتار سیستم را به صورت غیرخطی تحت تأثیر قرار می دهند، مسئله بدست آوردن یک خروجی دقیق و مسئله کالیبراسیون به یک مشکل پیچیده تبدیل می شود. بعضی از مشخصات ایده آل سنسورها شامل مشخصه رفتاری خطی، تصحیح خود کار برای کاهش تأثیر ناسازگار پارامترهای محیطی، حساسیت بالا و دقت بالا، مصرف توان پایین می باشد. هرچند که در شرایط عملی و واقعی رسیدن به این مشخصات ایده آل آسان نیست. به خاطر اینکه به یک خروجی دقیق از سنسور اختلاف فشار خازنی دست یابیم، نیاز است که تأثیر ناسازگاری پارامترهای محیطی و مشخصات غیرخطی به صورت مناسبی جبران شود. در این میان حضور کنترل کننده ها و پردازشگرها در سنسورها (سنسورهای هوشمند) باعث بهبود در مشخصه غیرخطی سنسورها، جبران آفست ورودی شده است. از دیگر مزایای سنسورهای هوشمند می توان به بهبود در عملکرد سنسور، دقت بیشتر، پایداری بهتر و مقاوم بودن در برابر نویز اشاره نمود. وجود این مزیتها در سنسورهای هوشمند باعث کاربرد وسیع آنها در اندازه گیری اختلاف فشار، نیرو، سرعت، شتاب و فلو شده است. هدف از این تحقیق طراحی یک سیستم ابزار دقیق هوشمند است به نحوی که اثر تغییرات دمای محیط بر روی عملکرد و خروجی سنسور اختلاف فشار جبران و حذف شود. با به کارگیری یک سیستم آزمایشگاهی مناسب، ابتداء یک سنسور اختلاف فشار خازنی را که در محیط آزمایشگاه کالیبره شده است، در معرض شرایط محیطی واقعی قرار داده و داده های ورودی - خروجی که عبارتند از: تغییرات خروجی سنسور در نتیجه تغییرات دما و اختلاف فشار بدست می آید. سپس این داده ها برای آموزش یک سیستم ابزار دقیق هوشمند بکار گرفته می شوند. این سیستم ابزار دقیق هوشمند چنان طراحی و آموزش داده شده است که خروجی آن فقط به اختلاف فشار بستگی داشته و اثر تغییرات دمای محیط در خروجی حذف می شود. همچنین روش دیگری

۱. بررسی عملکرد حالت ماندگار قابلیت‌های بازباننده‌های دینامیکی ولتاژ بین خطی (IDVR)

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی برق - قدرت محقق: مجید مرادلو - سال ۱۳۸۶

چکیده:

DVR یا بازباننده دینامیکی ولتاژ، یکی از ادوات Custom Power است که برای مقابله با کمبودها و یا بیشبودهای کوتاه مدت ولتاژ در محل بارهای حساس بکار می رود. در صورت استفاده از DVR برای جبران کمبودهای ولتاژ نسبتاً شدید و با مدت زمان تداوم زیاد، استفاده از منابع ذخیره کننده انرژی برای تأمین توان اکتیو مورد نیاز برای عملکرد DVR غیرقابل اجتناب بوده و منجر به افزایش هزینه آن می شود. در مواردی که بارها یا مناطق حساس صنعتی از طریق فیدهای مستقل تغذیه می گردند، ممکن است تصمیم به نصب DVR بر روی هریک از فیدها گرفته شود. در چنین مواردی می توان از ساختاری به نام IDVR یا بازباننده بین خطی دینامیکی ولتاژ استفاده کرد که در آن، DVRهای واقع در فیدهای مجزا از طریق لینک dc به هم متصل می شوند. با استفاده از این ساختار، توان اکتیو مورد نیاز برای جبران کمبود ولتاژ در فیدر معیوب از طریق فیدر سالم تأمین می شود و لذا بدون نیاز به منابع ذخیره کننده انرژی و صرفه جویی در هزینه آنها، می توان قابلیت جبران توسط DVR را به دامنه وسیعتری از کمبودهای ولتاژ تعمیم داد. در این تحقیق با استفاده از روابط حاکم بر حالت ماندگار DVR، حالت ماندگار IDVR به طور کامل برای حالت‌های مختلف بار فیدها و نیز انواع کمبودهای ولتاژ متعادل و نامتعادل بررسی شده و مقایسه ای بین قابلیت‌های ساختار IDVR و ساختار متشکل از DVRهای مجزا صورت می گیرد. علاوه بر این، امکان استفاده از استراتژیهای متعارف موجود در DVR برای طراحی و عملکرد IDVR بررسی شده و معایب هریک بیان می گردد. سپس با در نظر گرفتن قیود حاکم بر ساختار IDVR، یک استراتژی مناسب برای طراحی ساختار IDVR ارائه می شود، بگونه ای که مجموع مقادیر نامی DVRها، مینیمم گردد.

۲. حیران هوشمند اثرات تغییر دما بر سنسورهای اختلاف فشار خازنی

پایان نامه کارشناسی ارشد برق - کنترل محقق: امین سلیقه دار - سال ۱۳۸۸

گزیده ای از سخنان گوهر بار مولای متقیان حضرت امیر المؤمنین علی (ع):

- تفکر و اندیشه در کارها، نورانیت و بینش می بخشد .
- خوشبینی موجب آرامش روح و تندرستی جسم است .
- سعه صدر ابزار ریاست است .
- نشانه ایمان ، صبر در هنگام گرفتاری و سپاس در هنگام آسایش است .
- از کار خیر خودداری مکن ، هر چند کسی قدر آنرا نداند.
- کسی مورد وثوق و اعتماد است که عقل و دین داشته باشد.
- فرصت مانند ابر از افق زندگی می گذرد .
- هر که حق را یاری کند ، پیروز گردد .
- توکل بهترین تکیه گاه است .
- آنکه تواناتر است، آسانتر می بخشد.
- اسباب ریاست، تحمل است و بلند نظری
- خردمند بکار خویش تکیه کند و نادان به آرزوی خویش.
- تدبیر قبل از کار، تو را از پشیمانی ایمن می کند.
- هر دردی را درمانی است، جز بد اخلاقی که درمان پذیر نیست.
- کسی که سوء ظن شدید دارد، از لذت حیات محروم و بی بهره است.
- خوشخویی و گشاده رویی دام دوستی است و بردباری گور عیب هاست.
- پسندیده ترین چیزی که پدران برای فرزندان باز گذارند، فرهنگ است.
- جوانمرد آن است که دارایی خود را بدهد و آبروی خویش را نگهدارد.
- بسی بینا که به چاه افتد و نایبنا به راه افتد.
- در کشتزار زندگی از آن تخمی که افشانده ای، خوشه خواهی چید.

بر اساس جدول جستجو ارائه شده است . برای درون یابی مقادیر داخل این جدول از استنتاج عصبی فازی استفاده شده است . به کمک شبیه سازیهای انجام شده، کارایی این دو جبران کننده هوشمند مورد بررسی قرار گرفته است. در نهایت نیز به کمک میکروکنترلر جبران کننده هوشمند به صورت سخت افزاری پیاده سازی شده است .

۳. مدل سازی میکروگرید جزیره ای مبتنی بر مبدل های استاتیک و بررسی رفتار دینامیکی آن

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی برق - قدرت

محقق: سید شهاب طباطبایی - سال ۱۳۸۸

چکیده:

امروزه استفاده از منابع پراکنده کاربرد وسیعی یافته است. اگر چه این منابع، بسیاری از مشکلات شبکه را حل می کنند. اما زیاد شدن تعداد آنها مسائل فراوانی برای سیستم قدرت به همراه دارد. استفاده از میکروگرید راه حلی است که علاوه بر استفاده از مزایای منابع انرژی پراکنده، برخی از مشکلات ایجاد شده توسط آنها را نیز منتفی می کند. همچنین میکروگریدها کیفیت برق و قابلیت اطمینان تأمین انرژی مشترکان را افزایش می دهند. در این پایان نامه مفهوم میکروگرید بررسی و اصول اساسی آن توضیح داد می شود. برخی از میکروگریدهای پیاده سازی شده در سرتاسر دنیا و مشخصات آنها معرفی می گردد. اصول عملکرد میکروگریدها در حالت متصل به شبکه بررسی شده و یک میکروگرید تست با این اصول شبیه سازی و کارایی کنترل کننده های منابع میکروگرید مشخص می شود. یکی از حالت های کار میکروگرید که نقش اساسی در افزایش قابلیت اطمینان مشترکان دارد، حالت کاری جزیره است. با توجه به اینکه بسیاری از منابع انرژی پراکنده مورد استفاده در میکروگرید، مبتنی بر مدل استاتیکی هستند. ویژگی های میکروگرید جزیره ای با منابع مبتنی بر مبدل بررسی می شود. کنترل محلی و پراکنده به منظور کنترل ولتاژ و فرکانس میکروگرید و تقسیم بار بین منابع آن در نظر گرفته می شود. کنترل محلی یاد شده با روش های اکتی مرسوم و معکوس پیاده می شود. شبیه سازی های حوزه زمان این روش های کنترلی بر میکروگرید تست انجام می شود. به منظور بررسی پایداری میکروگرید در حالت جزیره ای، مدل سیگنال کوچک میکروگرید استخراج می گردد. با استفاده از این مدل و شبیه سازی های زمانی، تأثیر پارامترهای مختلف بر رفتار میکروگرید مشاهده می شود. شیب مشخصه های اکتی، نسبت X/R خطوط، طول آنها و تقارن مداری میکروگرید از عواملی هستند که بررسی شده و نشان داده می شود که تغییر آنها اثر زیادی بر پایداری میکروگرید جزیره ای و همچنین تقسیم مناسب بار بین منابع آن دارد.

- ۱- بر این باور باش که عشق و دستاوردهای عظیم، در برگیرندهٔ مخاطرات بزرگ است.
- ۲- آنگاه که می بازی، از باختت درس بگیر.
- ۳- سه اصل را دنبال کن:
  - محترم شمردن خود
  - محترم شمردن دیگران
  - جوابگو بودن در قبال تمام کنش های خود
- ۴- به یاد داشته باش، دست نیافتن به آنچه می خواهی، گاهی از اقبال بیدار تو سرچشمه می گیرد.
- ۵- قواعد را فراگیر تا به چگونگی شکستن آنها به گونه ای شایسته، آگاه باشی.
- ۶- نگذار ستیزه ای خرد بر ارتباطی پر قدرت، خللی وارد سازد.
- ۷- هرگاه به اشتباه خویش پی بردی، بی درنگ گامهایی برای اصلاح آن بردار.
- ۸- هر روز مجالی را صرف خلوت کردن کن.
- ۹- آغوش را به سوی دگرگونی بگشای، اما از ارزش های خود دست بردار.
- ۱۰- به یاد داشته باش، خاموشی گاهی بهترین پاسخ است.
- ۱۱- نیکو و آبرومند زندگی کن، آنگاه به وقت سالخوردگی، هنگامی که به گذشته بیندیشی، از زندگی دیگر بار لذت خواهی برد.
- ۱۲- فضای عشق در خانه تو، شالودهٔ مهر برای زندگی است.
- ۱۳- در ناسازگاری ها با افراد مورد علاقه ات، تنها به وضعیت فعلی بپرداز، گذشته را بزرگ نکن.
- ۱۴- دانش خود را تسهیم کن، که طریقی برای دستیابی به جاودانگی است.
- ۱۵- با زمین مهربان باش.
- ۱۶- سالی یک بار به جایی برو که پیش تر هرگز در آن جا نبوده ای.
- ۱۷- به یاد داشته باش، بهترین رابطه، رابطه ای است که عشقتان به یکدیگر بر نیازتان به یکدیگر فزونی یابد.
- ۱۸- کامیابی خود را به داوری بنشین، از آن طریق که بدانی چه چیزی به دیگران داده ای.

فرم عضویت ۸۹ - ۱۳۸۸

انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران

شاخه اصفهان

نام و نام خانوادگی: نام پدر: تاريخ تولد:
مدرک و رشته تحصیلی: دانشگاه محل تحصیل: سال اخذ مدرک:
سنوات اشتغال به کار: سمت و محل کار: شماره عضویت:

مهارتها و تخصصهای مورد علاقه:

تعداد کتب: تألیف ترجمه تعداد مقالات: داخلی بین المللی

آدرس مکاتبه ای:

پست الکترونیکی:

اینجانب با مشخصات فوق، ضمن ارائه مدارک زیر تقاضای عضویت در انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان را دارم.

مدارک لازم جهت عضویت:

تصویر خوانا و شفاف از آخرین مدرک تحصیلی (گواهی تحصیلی برای عضویت دانشجویی)

دو قطعه عکس رنگی ۳×۴

فیش بانکی بمبلغ ۶۰۰۰۰ ریال بابت عضویت دو ساله و صدور کارت (عضویت دانشجویی مبلغ ۴۰۰۰۰ ریال) به حساب شماره

۰۱۰۶۳۲۵۸۲۰۰۰۹ بانک ملی شعبه چهارباغ بالا

امضاء:

تاریخ:

چهارباغ بالا - شرکت برق منطقه ای اصفهان دفتر انجمن مهندسين برق و الكترونيك

تلفن: ۶۲۷۹۷۲۹ نمابر: ۶۲۴۵۰۸۶

فرم عضویت شرکتها

(عضویت حقوقی)

ریاست انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان

با سلام:

این شرکت با مشخصات زیر، تمایل خود را جهت عضویت در آن انجمن اعلام می نماید:

نام رسمی شرکت:

تاریخ تاسیس:

نوع خدمات:

تعداد کارکنان: مهندس برق .....، سایر رشته های مهندسی: .....، تعداد کل .....

محل شرکت:

پست/سایت:

آدرس پست الكترونيك:

این شرکت علاقمند است، از تسهیلات انجمن برخوردار شده و کلیه اطلاعیه های انجمن، برشورهای کنفرانس، بروشورهای سمینارهای تخصصی، خبرنامه ها، و مجله علمی پژوهشی را دریافت نماید. همچنین این شرکت تمایل دارد در صورت نیاز به خدمت زیر با پرداخت هزینه های متعلقه از همکاری انجمن برخوردار گردد.

۱) مشارکت در برگزاری کنفرانسها، سمینارها و میزگردهای تخصصی انجمن

۲) بهره گیری از همکاری و مشارکت انجمن، در برگزاری نشست های علمی و تخصصی

۳) استفاده از مدیریت و همکاری انجمن، در برگزاری دوره های آموزش تخصصی

۴) استفاده از خدمات انجمن، در معرفی مدرسین یا کارشناسان

۵) استفاده از مشارکت کمیته های مطالعات در زمینه های تخصصی

۶) استفاده از خدمات انجمن در انتشار مجلات علمی

۷) عضویت کارکنان شرکت در انجمن با ۲۰ درصد تخفیف

۸) درج آگهی در خبرنامه انجمن شاخه اصفهان

خواهشمند است با توجه به اطلاعات فوق الذکر نسبت به صدور برگ عضویت این شرکت اقدام مقتضی صورت گیرد. ضمناً یک کپی از اساسنامه این شرکت به همراه فیش بانکی به مبلغ یک میلیون ریال به عنوان حق عضویت یکساله، واریزی به حساب شماره ۰۱۰۶۳۲۵۸۲۰۰۰۹ بانک ملی ایران شعبه چهارباغ بالا، ارسال می شود.

نام و نام خانوادگی مدیر عامل (یا نماینده مدیر عامل)

سایت انجمن:

WWW.EAEEEE.IR